

Brassói Lapok

Ara 5 le

Szerda
1931 * május 6

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

101. szám
XXXVII. évfolyam

Ara 5 le

Nincs más választás

Már megkezdődött a korteshadjárat, már nyújtogatják a pártok a listákat, már folyik a nagy trallali a választók kegyeiert.

Az ország: értve alatta a földművelőt, a kereskedőt, az iparost, a munkást, az orvost, a tisztviselőt és mindnek, akiről szó lehet, egyelőre apatikus nyugalommal, fásult közönyösséggel nézi az ő kegyeiert induló tülekedést. Nehezen hatnak rá a frázisok színei, az ígéretek rakétái, már egy kicsit kezdik megtanulni, hogy ők csak ilyenkor drágák és kedvesek és holnap, ha már megvan a mandátum, jöhet az adóprés, a tolvajlás, a kiszípolozás.

A tömegek naivak és hiszékenyek és hosszú idő kell ahhoz, amíg egy kiábrándulási folyamat végbemegy bennük.

De a folyamat már elkezdődött. A fásultság és letargia hiénái, már meg is csinálták a maguk hasznossági elméletét és hirdetik és érlelik a diktatura gondolatát.

A Jorga-kormány egyelőre legalább nem tette magáévá ezt a gondolatot és kiírta a választásokat. Valószínűleg arra spekulál, hogy a tömegek eddigi kiábrándulása olyan bázis, amelyre egy új uralom pilléreit lehet lerakni. Nem tudjuk hogyan végződik ez a próbálkozás, csak azt tudjuk, hogy a diktátorjelölteknek választ kell kapniuk egy folyton ismétlődő kérdésre.

Arra, hogy emberekben csatlódhattunk, felelőtlen és alkalmatlan politikusok lejárathatták magukat, de a parlamentizmus, az alkotmányosság és a demokrácia gondolata ma is él és csak ennek a gondolatnak igazi keresztülbirta jelentheti az élet, a mai szörnyű élet megjavulását.

A választás már régóta a jóllakni akaró pártfrakciók otromba rivalizálása és nem a becsületes, az egyetemes érdekért dolgozni akarók nemes küzdelme volt.

Mi pesszimisták vagyunk és Jorga-apostoltól sem várunk csodát de csodát várunk a megtört csodáktól, amelyek a prédikátorokkal szemben is megpálósítják azt a gondolatot, amelyet eddig az ország nagy értékeivel együtt mindannyian elsikkasztottak.

Ez a mostani választásnak általános elvi jelentősége. A kisebbségek szerepe adva van ebben a küzdelemben. Mi a demokrácia nagy elvi célkitűzéseit csak úgy szolgálhatjuk, ha zavartalan és együttesen a közéleti tisztesség helyreállítását és a közéleti tisztesség helyreállítását.

A fájdalom ma is a régi és a cél is a régi. Demonstratív szolidaritás a kisebbségi jogok megvalósulásáért, amely szoros és elválaszthatatlan tartozéka és velejárója az egyetemes nagy célkitűzésnek.

Jöhet akárhány választás, a mi számunkra, nincs más választás.

Ha már a választásokról beszélünk, es-sék szó arról a bizonyos purifikációról is. Nem tudjuk, hogy választási trükk-e a nagy tisztogatás hangsúlyozása, vagy komoly elhatározás a közelelti tisztesség helyreállítása érdekében.

Ezzel jött a nemzetiparasztpárt is és megszületett a szeszpanama, az utóbbi évtized legborzalmasabb szörnyűsége.

Egyik irányban adóprés, másik irányban ellopott milliárdok.

Egy hónap múlva lezajlanak a választások, lehet hogy ekkorra véget ér az új kormány nagy igyekezete is. De véget ér a népszerűsége is és kezdődhetik újra az egész elülről. Új Jorgával és új ígéretekkel.

De ha élni akarnak, aki kell irtani a mostani rendszert.

Az új kormánynak a választások után sem lehet más választása.

Percről-percre izgalmasabb a választási harc

Feloszlatják az összes városi, községi és megyei tanácsokat

A Chemaristák cserbenhagyták a nemzeti-parasztpártot? Maniuék „tisztasági” paktumot kötöttek a liberálisokkal

Bukarest, május 4.

A választások előtt egyszerre nagyon fontos lett a kormánynak a városi, megyei és községi tanácsok feloszlatásának kérdése. Mindaddig, amíg Argetoianu és Jorga meg nem egyeztek abban, hogy a jelenlegi parlamentet szétkergetik, a választott tanácsok sorsa biztosítottnak látszott, annál is inkább, mert a közigazgatási törvény nem ad módot a tömeges, illetve egyöntetű feloszlatásukra. Törvény szerint a feloszlatást csak esetenként lehet elrendelni, ha a választott tanácsok működése ellen alapos kifogások merülnek fel.

Az új választások kiírása után azonban ez a kérdés igen közelről érdekli a kormányt. Eltekintve attól, hogy a működő városi, községi és megyei tanácsok a választás eredményét is lényegesen befolyásolják, a választói törvény szerint külön is választanak a maguk képviselői tere szenátorokat.

Ezeket a szenatori mandátumokat tehát a kormány minden bizonnyal elveszíti, ha nem oszlatja fel a jelenlegi, nagyrésztben letagadhatatlanul nemzeti-parasztpárti színezetű választott tanácsokat.

Legtisztább a helyzete még a volt kormánypártnak. Éles ellenzékben áll a jelenlegi kormánnyal szemben, tehát minden olyan pártot ellenségesnek tekint a választásokon, amely a kormány felé vonzódik. A kispártok felé tehát nem tekinthet. A liberálisokkal sem mehet együtt, arról Argetoianu már gondoskodott. Arra pedig nem igen számíthat, hogy ő kapjon paktum-ajánlatot. A bukott párt szekeréhez egyik csoport sem köti szívesen magát, különösen akkor, ha ez a bukott párt olyan elkeseredett harcban áll a kormánnyal, mint a jelenben Maniu pártja.

Ez magyarázza meg, hogy a nemzeti-parasztpárt már szinte az egész ország területén elkészült jelölő-listái vázlatával. A listavezetők mindenütt szilárdak, a második és harmadik helyek is kötöttek. Mint külön érdekességet közöljük a nemzeti-parasztpárt erdélyi listavezetőinek névsorát:

Temesmegye: Maniu, Szilágy megye: Maniu, Fehérmegye: Maniu, Kolozsmegye: Vajda, Szatmármegye: Mihail Popovici, Máramaros megye: Ilia Lazar, Brassó megye: Voicu Nitesen, Háromszékmegye: Voicu Nitesen, Nagyvárad: Coltor, Kisküküllő: Dionisie Roman, Beszterce: Man lelkész, Biharmegye: Crisan, Szamos megye: Pop Ghita és Arad megye: Pop Cicio.

Nincs megállapodás még Fogarasmegyére vonatkozólag, ahol a nemzeti-parasztpártnak jelentős tömegei élnek. Ez a helyzet Maros megyében is, azzal a különbséggel, hogy itt a magyar párt erős. Lehet, hogy a két színszékely vár-

A belügyminisztériumban állandó tanácskozás folyik ebben a nehéz kérdésben. A törvényt megsérteni természetesen nem szabad, viszont valamilyen módot kell találni arra, hogy a feloszlatások mégis megtörténhessenek. — Argetoianu azon a véleményen van, hogy a kérdés nem megoldhatatlan, mert minden törvénynek van gyenge pontja, amelynek kihasználásával meg lehet kerülni az egész törvényt.

A választott tanácsok közeli feloszlatására ilyen körülmények között számítani kell.

A PARTOK KÉSZÜLŐDÉSE A VÁLASZTÁSI HARCRA.

A választások előkészítésével járó izgalom erőt vett a román pártokon is. Nagyrésztük még teljesen tájékozatlan. Maga a kormány sem látja még egészen tisztán a helyzetet. A már beadott jelölő-listákon Lupu pártjának 8 helyet szorítottak, Argetoianu kijelentése szerint azonban

a választási paktum még Lupuval sem befejezett dolog.

A német párttal kezdett tárgyalások még folynak, eredményük, egyelőre

legalább, nagyon kétséges. A liberális párt is közeledik a kormány felé, aminek az a magyarázata, hogy

Duca szeretné Bratianu Georget teljesen lehetetlenné tenni.

Bizonyos, hogy Jorga inkább kap az erősebb liberális párt, ezt azonban csak akkor kaphatja meg, ha Bratianu Georget sorsára hagyja.

Egyelőre azonban még ez a paktum is a levegőben lóg. Argetoianu kijelentette Duca küldöttjének, hogy szívesen tárgyal, de végleges megállapodást Jorga hazaérkeztéig nem köthet.

Véglegesen tekinthető azonban az a megegyezés, ami a liberálisok és a nemzeti-parasztpárt között jött létre. Természetesen nem közös választási listáról van ebben szó, hanem — ennél is érdekesebb dologról. A két nagy párt el van készülve arra, hogy amennyiben Argetoianu veszi át a választások idejére a belügyminisztérium vezetését, úgy erős harcokra kell felkészülniük.

Az egyezmény tehát arra vonatkozik, hogy minden választási visszaélés ellen közösen és nagyon erőteljesen fognak fellépni a kormánnyal s ha kell, az uralkodónál is.

A Chemaristák „árulása”

megyében, Csikban és Udvarhelyszéken, a nemzeti-parasztpárt nem is indul.

A Curentul című lap feltűnést keltő hírt közöl arról a bomlásról, amely a nemzeti-parasztpárt kebelében ténylegesen megindult.

A lap értesülése szerint a volt kormánypárt legerősebb ifjúsági organizációja, az ugynevezett Chemaristák csoportja, küldöttséget menesztett a belügyminisztériumba s formálisan felajánlotta a kormánynak szolgálatait.

A Chemaristák küldöttsége közölte azt is a belügyminisztériumban, hogy

A szakmák szerinti képviselő kérdés

Irtunk már arról, hogy Jorga miniszterelnök olasz mintára tervbe vette a szakmák szerinti képviselő bevezetését és fokozatos kiépítését is. Jorga talán arra gondolt, hogy a saját pártjában nem kap annyi embert, mint ahány jelöltre szüksége lesz az egész országban. A magyarázat azonban, amit a tervhez fűzött, természetesen sokkal ígézetesebb: azt akarja, hogy a parlamentben valóban szakemberek legyenek s ezért

utasította a belügyi államtitkár Muntanu Ramnicot, hogy kezdjen tárgyalásokat a szakmai testületekkel.

Az államtitkár eldöntötte, mint ötven különböző szakmai egyesülettel tárgyal. Kihallgatásra kérte tőlük között az egyetemi tanárok szövetségének, a közép-

manifestumot készülnék kiadni, amelyben megmagyarázzák, hogy miért fordítottak hátat a nemzeti-parasztpártnak s miért érzik hazafias kötelességüknek a Jorga-kormány támogatását.

Ha a Curentul híre igaz, úgy a nemzeti-parasztpártot valóban súlyos csapás érte a Chemaristák árulásával. A Chemaristák pálfordulásának pedig mindenesetre van valami olyan magyarázata, ami a Curentul jelentését elhíhetővé teszi. Az ifjú nemzeti-parasztpárti gárda egyik vezére ugyanis az a Tilea volt államtitkár, aki a kormány bukása után feltűnően simult és hizelgett Jorgának.

iskolai tanárok testületének, a tanítók szövetségének a megbízottait, tárgyalta a kereskedelmi iskolát végzett növendékek organizált csoportjával, a magántisztviselőkkel, vasutasokkal, köztisztviselőkkel, kisiparosokkal, a mérnök-egyesülettel és a közigazgatási alkalmazottak szövetségével. Minden testület memorandumban fejtette ki a maga álláspontját s kérte a kormányt, hogy számárányának és közelelti fontosságának megfelelő arányban vegye listájára a jelöltjeit. Jorgának most már nem kell attól tartania, hogy nem lesznek jelöltjei.

Averescu marsall megérkezett Bukarestbe s bejelentette pártja nevében, hogy személyesen kívánja levezetni a választási harcot.

PESTI EXISZTENCIÁK

I. A pincér

Budapest, május 4.

A gyilkosságokon, futballmecseken, primadonnaviszonyokon és jubileumokon kívül — ujabban nagy sajtóségédlet mellett kizárólag ezekkel töltődik ki a magyar közélet — nyilván rengeteg problémája akad még egy olyan másfélmillió metropolisznak, mint amilyen Budapest.

Ezek a problémák alapján összesűrítve fellelhetők az egyes emberek életében. Ha a koldustól és a munknélkülitől fölfelé a bankigazgatóság és a miniszterig megkérdezzük azt, hogyan él, mit csinál, mi a baja és mit kíván, akkor keresztmetszetben élénk táru, legalább is nagy vonalakban élénk táru! a magyar társadalom pillanatképe. Próbáljuk a mai válságot a pesti egzisztenciák lencséjén keresztül lemérni.

A nagyobb hitelesség és kötelező pikantéria kedvéért ezeket a beszélgetéseket — melyeket talán szociális interjúknak nevezhetnénk — névvel és ranggal írom meg. Az elsőnél azonban a névtől eltekintek. Egyrészt azért, mert egy pincér ma olyan lehetetlenül kis emberke, hogy nem jó neki személyesen szerepelni egy szociális interjú kapcsán. Másrészt azért, mert a beszélgetés egyszerre két pincérről folyt le, egy keresztényről és egy zsidóról.

Mindig meg lehet ismerni, hogy melyik válaszolt a kérdésemre.

Egyébként véletlen, hogy éppen a pincérről kezdettem. Közöttük élek. Rokonságom a kávéházi sorsközösség révén.

Annyit mindenestre megjelölünk, hogy színhely az Abbázia terrasza, balra, a kerek asztalnál.

★

— Mennyit dolgoznak?

Egyik: 12 órát naponta.

Másik: Az éjszakai schicht 14-et.

— Mennyit keresnek?

Egyik: Négy-öt pengőt naponta. Maximum hatot.

Másik: Ezenkívül kapunk naponta egy kávét.

— Meg lehet ebből élni?

Másik: Hát meg lehet?

Egyik: Tessék nézni! (Fekete szalonruhája alatt mutatja a rongyos inget.)

— Hiszen maguk kitűnően vannak szervezve... nem bírnak jobb pozíciót kiharcolni?

— Igen, szervezve vagyunk, de sokfelől. Hét nagy pincérszervezet működik. Persze egymás ellen. Először vannak a genfisták. Ezek a szociáldemokraták. Azután az amsterdamiak. Ezek a kétsefelek. Azután a Magyar Pincérek. A meggyediek a Nemzeti Pincérek.

Másik: A Dob-utcában van a helyiségük.

Egyik: Na, mit akarsz, abban is vannak zsidók... Az ötödik a fascisták. A hatodik a keresztényszocialisták. A hetedik a frontarcok. Nem a nagyobb fizetésért dolgoznak, hanem egymást szeretnék megölni. S emellett 4000 munkanélküli pincér van Pesten. A kávéházi munka már jóformán nincs is képesítéshez kötve. Kérem, egy kávét vagy egy limonádét mindenki fel tud szolgálni. Lakatosok, szerelők, joghallgatók, sőt papok is akadnak a munkanélküliek között. Tessék megnézni a listát, két pap is szerepel rajta.

Másik: Multkor küldöttséget menesztettünk valahová. Azt mondták, hogy szeretnének segíteni, de a magyar pincér nem elég értelmes. Kérem, itt is van egy érettségizett. A borfiu.

Egyik: Az a baj kérem, hogy borravalórendszer van. Külföldön már mindenütt bevették a százalékokat. Nálunk azonban nem akarják, mert akkor a főnökök rendes fizetést kényszerülnek adni.

— Hát maguknak nincs fixuk?

Egyik: De van. Nyolc pengő hetenként. Ebből levonnak 2 pengő 40 fillért betegsegélyezőre. Egy pengő negyvenet kereseti adóra s még valamit egyéb címen, úgy, hogy hetenként 4 pengő 60 fillért kapunk kézhez.

Másik: És hat kávét. Ez is fix.

— S a borraivalóval mennyit lehet keresni?

Egyik: Mondom, összesen, a fixszel együtt 4-5 pengőt naponta. Ma kérem az idegenforgalom megszűnt, csupa törzsvendég látogatja a kávéházat. Ezekből a főúr már a fizetésnél levonja a 10 fillért. Családok jönnek be s nem adnak mellettséget. Aki 20 fillért ad, az már Krausz Siminek képzelet magát.

Másik: Krausz Simi csak egyszerű volt! Egyik: A külföldiek még smucigabbak. A multkor egy német társaság téveit be. A fizetésnél bemondották: Zehn Prozent! Rosszabbul jártunk, mintha a 10 filléreként voltunk volna le tőlünk, mert csak kávét ittak, ami 70 fillér. A 10 százaléka 7 fillér...

Másik: Csupa skót.

Egyik: egész Pest skót. Teccik ismerni a skót-ügyet? Két éves skót azon tanakodott, hogyan lehetne olcsón megebédelni? Azt mondja az egyik: „Te, itt szemközt van egy kifőzés. A pincérlány öreg és feledékeny. Ha az ember kedvesen elbeszélget vele néhány percig, megfeledkezik arról, hogy a vendég fizetése már vagy sem”. — Hát próbáld meg! — felelte a másik. Erre az egyik bement, jól beebédelt, elbeszélgetett és kijött. Sikertült! — mondotta a másikkal. Erre bement a másik, jól beebédelt, azután odahívta a pincérlányt, tíz percig beszélgetett vele, majd hirtelen így szólt: — Na, kedves, mi lesz a visszajáró pénzzel?

NIVEA-CRÈME
OLAJJAL

Meri mindkettő védi a téli ruházat által elpuhított és túlérzékenyebbé vált bőrt úgy a szél, mint a rossz időjárás ellen. Mindkettő — mint ebben a nemből egyedülálló bőrápoló — tartalmazza a bőrösszetételével rokon eucerint; eucerintartalma miatt fogva mindkettő mélyen behatol a bőrszövetbe és ennélfogva hatásosan és tartósan ápolja a bőrt.

Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov-Brasso, Strada Julia Maria 39

getett vele, majd hirtelen így szólt: — Na, kedves, mi lesz a visszajáró pénzzel?

Másik: Ilyenek a mai vendégek. Azt várják, hogy mi adjunk borraivalót, amiért bejönnek. (Hirtelen és keserű fordulat.) Három hónapja meghalt a kisfiam.

— Mi baja volt.

Másik: Difteritisz. Este lázas volt, orvost hívtam. Azt mondta, nincs baj, csak fekéldjen. Éjfél után fuldokolni kezdett. Felkaptam és autón elrohantam a zsidó kórházba. Az inspekciós orvos nem vette fel. Álmos volt. Azt mondták, ains műszere, menjek a Szent Lászlóba. Lehetetlen, doktor ur, hogy egy gyerek kórházban ne legyen műszer. Meghal a gyerek. Csak menjen a Szent Lászlóba. Becsületszavamra fizetek minden költséget, tessék átvenni, rohanok pénzéért. Nem hallja, hogy nincs műszerem? Kérem, rohamtam tovább, hajnalra meghalt a gyerek.

Csehszlovákia szabad kezet ad Romániának és Jugoszláviának az osztrák-német vámunió ügyében

Folyik a bukaresti kisantant konferencia

Bukarest, május 4.

Vasárnap délelőtt tíz órakor kezdődött meg Bukarestben az ezévi kisantant-konferencia.

A konferencia első napján délelőtt tíz

Marinkovics

Benes

órától déli egy óráig és délután öt órától este nyolc óráig tárgyal a három kisantant-állam külügyminisztere. Hivatalos jelentést a tárgyalás anyagáról nem

adtak ki, felhivatalos jelentés szerint azonban az első nap a külügyminiszterek megállapodtak abban, hogy a májusban megtartandó népszövetségi ülés tárgysorozatával szemben egységes álláspontot fognak elfoglalni.

A megbeszélések legfontosabb tárgya az osztrák-német vámunió,

amelyet a hétfői ülésében tárgyal a kisantant-konferencia. Kiszivárgott hírek szerint a három külügyminiszter között máris olyan felfogás alakult ki, amely a kérdés elasztikusabb tárgyalását teszi lehetővé. Benes ugyanis belátta, hogy Csehszlovákia, mint ipari állam,

más szempontok szerint fogja fel a német-osztrák vámuniót és így más álláspontot is kell elfoglalnia, mint a két agrárállamnak, Romániának és Jugoszláviának.

Valószínű, hogy a mostani kisantant-konferencia döntő befolyást gyakorol majd a német-osztrák vámunió ügyében kialakult helyzetre.

Mai jelentésünk végösszege a panama-írontról:

PANAMA

Feketeszesz : — 5 milliárd
Arverési panama : — 4
Lőszer panama : — 18

összesen 27 milliárd

Bukarest, május 4.

Geo-London, a világhírű újságíró Bukarestbe érkezett a kisantant-konferenciára. Az ismertnevű riportier kijelentette, hogy a kisantant konferencia csak alkalom volt számára, hogy felkeresse Romániát, tényleges célja a feketeszszpanama kibogozása volt. Geo-London, aki az amerikai szeszszempészről sorozatos riportokat írt már, külföldi tartózkodása alatt hallott az ötmilliárd lejes feketeszszpanamáról, melyet a panamisták magasrangú állami tisztviselők legfelsőbb patronátusa alatt hajtottak végre. Geo London valahogy úgy képzelet a dolgot, mint ahogy Al Capone, az amerikai szeszszempész királya, sorra megvesztegeti a magasrangú funkcionáriusokat éppen így történt nálunk is.

★

A bukaresti rendőrprefektúra utlevél-osztálya egy listát kapott a belügyminisztériumtól, ahol sorra fel vannak sorolva mindazon politikusok, akiknek nevei a feketeszszpanama kapcsán szerepelnek. Az utasítás úgy szól, hogy a listán szereplők részére utlevelet ne állítsanak ki.

★

Argetoianu pénzügyminiszter az elmúlt rezsím ténykedésének felülvizsgálása alkalmával rájött arra, hogy a Bragadiru sörgyár, melynek január hónapban egy millió hatvannyolcezer lej adót kellett

volna fizetnie, egyetlen banit sem szolgáltatott be az állampénztárba. Ugyanez a gyár, melynek február havában 995 ezer lej illetéket kellett volna leróni, ugyancsak elmulasztott fizetni. Március hónapban 1 millió 726 ezer lej helyett csupán 500 ezer lejt fizetett be az államnak. Az Universul, mely ezt a leleplezést közli, információjához hozzá teszi, hogy ez a gyár ezt csak úgy tudta megcsinálni, hogy Mironescu volt miniszterelnök apását tisztelt a Bragadiru gyár tulajdonában.

★

Costache mérnök a központi árlejtési hivatal főnöke, ma szenzációs felfedezésről számolt be Argetoianu pénzügyminiszternek. Ez a hivatal, melyet két esztendővel ezelőtt állítottak fel azzal a céllal, hogy az összes állami szállításokra kiírt árlejtéseket ellenőrizze, Costachescu mérnök megdöbbenéssel állapította meg, hogy az elmúlt esztendőben hét milliárd lej értékű állami bevásárlást eszközöltek árlejtés útján és ezzel szemben csupán három milliárd lej került előírás szerint árverés útján szállításra. Négy milliárd lej értékű különböző fajlajú árut árverés nélkül vagy nem szabályos árverés útján vásároltak be az állami hivatalok. Argetoianu a szenzációs jelentés kézhezvétele után azonnal intézkedett a négy milliárdos panama sürgős tisztázása érdekében.

★

— Miért nem jelentette föl?

Másik: Följelentettem kérem, a törvénysek előtt van az ügy. Felhívtattak a hitközségre, hogy vonjam vissza a panaszt, árt a hitközség reputációjának. Azt feleltem, nem a feljelentés árt, hanem az, hogy a gyerekek meghalt.

Egyik: Nekem is hasonló esetem volt egy másik kórházban. Azonnali operáció kellett éjszaka. Addig nem kezdték hozzá, míg elő nem kerítettem a pénzt. Akkoriban fizetőpincér voltam, a főnököm hitellezett. A saját pénzemről hitellezett, az óvadékból. Ha nem kapok hitelt a saját pénzemről, meghal a lányom.

Fizetőpincér: Józsi, miért engedi kogni négyszer a hölgyet? (Ketten egyszerre négyfelé rohannak, kicsit hasonlítanak Chaplin-hez. Az in-terjunak vége.)

(m. i.)

Stefan Mihailescu, a pénzügyminisztérium államtitkára ma egy terjedelmes dossziét nyújtott át a vizsgálóbíróknak, melyben kérte, hogy az országban levő különböző pénzügyigazgatóságoknál elmult esztendőben előfordult visszaélések és sikkasztások ügyében sürgősen indítsa meg a vizsgálatot.

★

A pénzügyminisztérium egy ma kelt rendeletével egész sereg pénzügyigazgató-sági tisztviselőt elmozdított, illetve áthelyezett eddigi állásából. — Göbel István szatmári pénzügyigazgató-sági tisztviselő Tighinába, Siska severini pénzügyi inspektor Ismailba, Stoica aradi ellenőrt Prahovába... és a többieket Beszarábába, Dobrudzsába dirigálták.

★

A Ferro-Chimica milliárdos panama ügyében a fővárosi lapok a legutóbb beszerezett információk alapján egyöntetűen megállapodtak abban, hogy a panama végösszege mégis csak tízennyolc milliárd lej. Ennyire rug az állam kára, amiért ez a vállalat az elmúlt tíz esztendő alatt a lőszerraktárakból elhordta a jöminőségű lőszert ócskavas helyett.

★

Andronesco, a posta vezérigazgatója, minden feltűnés nélkül eltávozott állásából. A postavezérigazgató eltávozásával az Universul sürgős vizsgálat megindítását követeli annak megállapítására, hogy miért volt a postának az utóbbi két esztendőben évente 500 millió lejes deficitje, amikor az előző években mindig 500-400 millió lej aktívával zárták a posta mérlegét.

Kik a brassói képviselőjelöltek

Brassó, május 4.

A június elsején megtartandó képviselőválasztásokra Brassóban hétfőn délelőtt nyújtják be az egyes pártok a jelölő-listákat a törvényszéki elnökhöz. A listavezetők a következők:

Liberalis (Duca-frakció) Lapedatu Sándor, volt miniszter.

Liberalis (georgista) Sbarcea Todor, volt megyei főorvos.

Nemzeti Egység-párt (kormánypárt) Banciu Axente, tanár.

Nemzetiparasztpárt Voicu Nitescu dr. ügyvéd, volt miniszter.

Néppárt (Averescu-párt). 1. Laticu János, ügyvéd, volt prefektus, 2. Moga Constantin ügyvéd, volt polgármester, 3. Comaniciu Octavian ügyvéd.

Ezenkívül a néppárt benyújtotta szenátusi jelölését is Negrila Valér igazgató, főorvos listavezetővel.

A magyar párt, ezenkívül a szociáldemokraták jelölőlistáját eddig még nem adták be.

Eddig négy párt jelölt Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, május 4.

A választási előkészületek a székely fővárosban is igen élénk mozgalmat juttatottak. Eddig négy listát adtak be. Az első lista az Averescu-párté, ennek listavezetője Banciu Aurél marosvásárhelyi ügyvéd, volt képviselő. A régi liberálisok listavezetője Bogdan Duica kolozsvári egyetemi tanár, a Jorga-párté Metes István kolozsvári középiskolai tanár, a georgista-liberálisok listavezetője Bojor Joan marosvásárhelyi tanár.

A németek a kormánnyal tárgyalnak

A Magyar Párt önálló listával indul a választási harcban

Megindultak a paktumtárgyalások, egyezkedések és felkínálkozások

Bukarest, május 4.

A parlament váratlan feloszlata és választások kitűzése a legtöbb politikai pártot teljesen készületlenül érte. A rendelkezésre álló idő nagyon rövid, érthető tehát, ha máris megindult országos és politikai pártok izgatott zűrzűlése. Paktumtárgyalások, egyezkedések, ajánlkozások indultak meg, az országviszonyok kialakulása azonban jelen pillanatokban még nagyon kezdetleges állapotban van. A hét vége viszont már határozott eredményeket ígér. És ezek között az eredmények között bizonyára lesz olyan is, amely az erdélyi magyarságot a váratlan meglepetés erejével fogja érni.

Hans Otto Roth tárgyalásai

A választások kiírásának pillanatától jőformán még csak három egész nap telt el, de azért már történt valami olyan, amely általános feltűnést és érdeklődést tarthat számot.

Beszámoltunk arról, hogy a kormány-párt mindjárt az első pillanatokban benyújtotta minden vármegyében a maga jelölő-listáját. Egyelőre természetesen csak a listavezetők szerepelnek még a benyújtott listákon. A további sorrendet majd a választási paktumok szabják meg. Az erdélyi németiség azonban már ezeken az egyenes listákon is találhatott megütközni valót. A kisküüllőme-gyei kormánypárti lista vezetője ugyanis Brandsch Rudolf kisebbségi állam-titkár. Az alaposabb megfontolás talán nem talált volna ezen semmi feltűnőt, hiszen Brandsch Rudolf a német párt akaratára ellenére került az államtitkári székbe s maga Jorga is kijelentette, hogy nem a pártpolitikust, hanem a „rég-i munkatársat” bocsátotta meg benne a kinevezéssel. Ilyen körülmények között érthető lett volna, ha Brandsch most egyenesen és nyíltan kormánypártinak csap föl s minden további nélkül elfogadja a listavezetést, ami őt, mint a kormány tagját, meg is illeti.

A német párt azonban nem „értette meg” ezt, sőt — ami a legkülönösebb, maga Brandsch sem „így értette” a dolgot. A jelölést arra magyarázták, hogy az a kormány és a német párt között létrejött választási paktum látszatát keltetheti, holott erről egyelőre még nincs szó. Brandsch Rudolf a német párt vasárnapi ülésén szabályszerűen bejelentette, hogy Ottescu belügyi államtitkár az ő megkérdése nélkül vette fel nevét a kisküüllőme-gyei kormánylista élére. A párt tudomásul vette a bejelentést s arra kérte Brandschot, hogy a belügyminiszeriumot, hogy a kérdés tisztázása érdekében adjon ki hivatalos közleményt.

HIVATALOSAN IS MEGINDULTAK A TÁRGYALÁSOK.

Ilyen előzmények után Hans Otto Roth, a német párt elnöke, Fritz Konnerth dr. és Muth Gáspár vezetőségi tagok felkeresték Argetoianut, hogy megbeszéljék vele azokat a módokat, amelyek mellett a német párt együtt-mehetne a kormánnyal a választási harcban.

Argetoianu kijelentette, hogy végleges megállapodást Jorga távollétében nem köthet, az előkészítő tárgyalásokat azonban megkezdhetik.

Argetoianu állítólágr már az ajánlatot is megette a német pártnak. Az ajánlat igen kedvező.

A kormány az erdélyi németeknek hajlandó 17 jelölést biztosítani, hét sváb és 10 szász politikus részére.

Most már csak a jelöltek sorrendi elhelyezéséről van szó, hogy az ajánlat a Jorga-párt mérsékelt esélyei mellett is reális értéket jelentsen.

A német párt szombat délutánra hivatalos legfelsőbb fórumát, a Néptanácsot. Itt hozták meg a lefolytatott tárgyalások eredményei alapján a végleges döntést.

NINCS SZÓ KISEBBSÉGI BLOKKRÓL.

Az egyik kolozsvári lap azt a feltűnést keltő hírt közölte, hogy a kisebbségi pártok hivatott vezetői kisebbségi

blokk alakításáról tanácskoznak, mert azt remélik, hogy ebben a formában sikeresebben szerepelhetnek az általános választásokon. Ezt a híradást illetékes helyeken a legkomolyabban megcáfolták. Sem a magyar, sem a német pártban nem tudnak arról, hogy bár csak kezdeményezés is történt volna ebben az irányban.

A híradás alapja egyébként az egyik német lap óvatosságu cikke, amelyben a kérdés rendkívül finoman ugyan, de valóban érintve van. Azt ajánlja a kérdéses német lap, hogy a kisebbségi pártok kíséreljék meg közösen leszögezni azokat az alapelveket, amelyek mellett akármelyik román párttal együttesen, vagy külön-külön paktum-tárgyalásokat kezdenének. A cikknek egyébként, bár tagadhatatlanul érdekes és figyelemreméltó szempontot vetett föl, semmi visszhangja sem volt eddig. A valódi helyzetre mindenesetre ez is jellemző.

A MAGYAR PÁRT ÖNÁLLÓAN INDUL...

A német párt megkezdett tárgyalásai után egyre több a valószínűsége annak, hogy a magyar párt önállóan fog részt venni a választásokon, mint ezt legutóbb is tette. Annak nagyon kevés valószínűsége van, hogy a kormány a németek mellett még a magyar kisebbséget is vállalná a közös listára, a többi román pártokkal való választási kolaboráció pedig többet ártana a magyarság érdekeinek, mint amennyit a mandátumszerzés harcában segíthetne.

Willer József, a párt főtitkára a következőket jelentette ki bukaresti szerkesztőnknek:

— Pártunk végleges állásfoglalásáról a kolozsvári elnöki tanács fog dönteni. Az eddigi hangulat alapján valóban nagy a valószínűsége annak, hogy teljesen önálló listával vesszük fel a választási harcot.

Ujabb jelentések a kisebbségi frontról

Az országos zsidó párt jelölései

Kolozsvár, május 4.

A választási előkészületek a kisebbség részéről is megkezdődtek. Most már egészen bizonyos, hogy a magyarpárt önállóan megy a küzdelembe, ugyancsak a többségi pártoktól függetlenül lép porondra a zsidó kisebbség, amely ebből a célból már most kezd megalkotni az országos zsidó pártot.

A kisebbségi fronton folyó választási előkészületekről újabb következő részleteket jelenthetjük:

A magyar párt május 12—14 között összeülő intézőbizottsági ülésén fog végleg dönteni a jelölések felett, de már most csütörtökön elnöki tanácsulást tart, amelyen a megyei tagozatok jelölő listáit vizsgálja felül. Annyi bizonyos, hogy a magyar párt mindenütt önálló jelölteket állít.

A magyar párt elnökségi tagjai, ha-

sonlóképpen a többi pártokhoz, több helyen jelöltetik magukat, előnyben részesítik azonban azt az eredeti helyet, ahová valók, vagy ahol már jelölve voltak. Így például gróf Bethlen György megtartja Udvarhelymegyét, Sándor József pedig Háromszéket, több politikust, akik az elmúlt választásokon szerepeltek, de jelennek.

A magyar pártnak általában az az álláspontja, hogy friss erőket, lehetőleg románul jöltudó magyar politikusokat léptet fel képviselőkként, olyanokat, akik a helyi és az országos viszonyokat a legjobban ismerik. Megmozdulás észlelhető a magyar gazdasáradalom, gazdasági érdeklőkörök, valamint a magyar tanárok és tanítók frontján, akik képviselőhez szeretnének jutni a parlament két házában. A tanárok és tanítók ma délelőlt: már küldöttségben is jártak a magyar párt-nál, amelynek bejelentették, hogy igényt tartanak 1—2 mandátumra.

A zsidó párt listavezetői

Szombaton este az országos zsidó párt erdélyi tartományi tagozata ülést tartott Kolozsváron, majd a tagozat vezetői az éjszaka folyamán Bukarestbe utaztak, ahol ma ünnepélyesen is kimondják az országos zsidó párt megalakulását. Ebben a zsidópártban helyet foglalnak az erdélyi, bukovinai, beszarabiai és regáti zsidó képviselőtestületek és szervezetek, kivéve az Uniunea-t, amely eddig a liberálisokkal ment és amely még nem jelentette be csatlakozását.

A zsidópárt erdélyi tagozata a következő listavezetőket állította az egyes kerületekben:

Alsófehér: dr. Fischer Tivadar, Arad; Iltői Adler Tibor, Bihar; dr. Fischer Tivadar, Krassószörény; dr. Deutsch Mór, Kolozsmegye; dr. Sebestyén József, Marostordamegye; Rados Mór, Beszterce-naszód; Wesel Albert tordai főrabbi, Szatmár; dr. Kertész Jenő kolozsvári ügyvéd, Szobon; dr. Fischer József, Szamos és Hunyadmegye; dr. Klein Miksa kolozsvári ügyvéd, — Szilágymegye: Schwartz Jakab kolozsvári nagyvállalkozó, Temesmegye: dr. Nöbel Sándor temes-

vári ügyvéd, Tordamegye: Wesel Albert főrabbi.

A többi megyéket illetőleg még nem döntöttek.

A zsidópárt elvben kimondotta, hogy többségi párttal nem egyesül, viszont szívesen köt kartellit kisebbségi pártokkal. A Székelyföldön, így tehát Brassóban és Nagyváradon is a magyar párt-ra való tekintettel, a zsidó párt nem állít jelölteket.

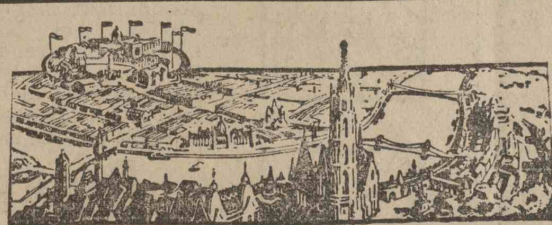
Leverték a madeirai zendülést

Lisszabon, május 4.

A madeirai zendülést vasárnapra teljesen leverték, a lázadókat lefegyverezték, Warrao őrnagyot, a zendülők vezérét, letartóztatták. Portugáliában nagy a lelkesedés a kormány körében. A hivatalos lap mai száma már közli, hogy a madeirai kikötőt ismét megnyitják a forgalomnak.

Budapesti Nemzetközi Vásár

1931. május 9—18.

Nyugat és Kelet árucseréinek hatalmas piaca. A magyar termelő erő és munka nagy bemutatója. 200 gyáripari szakma, a mezőgazdasági exportáru és a kézműipar termékeinek felvonulása. — Nemzeti pavilonok a külföldi ipar számára. — 50 szálalékos utazási kedvezmény. — Romániában a visszautazásnál. Magyarországon úgy az oda, mint a visszautazásnál. — Vízummentes határátlépés. — Felvilágosítás és svábarizálásulvány kapható Budapesten: A vásáriródnál. V. Alkotmány-u. 8. — Brassóban: A Camera Comerç și Industrie-nál az Európa Utazási Iroda Agenturájánál, H. Aronsohn & Co. Piața Libertatei és a Wagons Lits fiókiánál. Str. Porții (Hotel Coroana) Ezenkívül Románia összes nagyobb városában, ahol e két utazási iroda fiókja, vagy a vásár közvetlen tb. képvisellete működik. Szg. 2109

VALDA
KÖHÖGÉST, MEGHULÉST
torokfájdalmakat, s
gyuladást elhárít,
gyógyít o
VALDA
PASZTILLA.
Minden Drogeriában s
Gyógyszertárban kapható
Csak a
VALDA
nevel ellátott dobozban
kérjétek.

Felavatták az aradi kereskedők új otthonát

Arad, május 4.

Az aradi kereskedelmi testület ma, május hó harmadikán, vasárnap, ünnepi közgyűlés keretében avatta fel újonnan berendezett otthonát.

Az ünnepélyen dr. Fried János, a kereskedelmi testületek országos szövetségének főtitkára jelent meg az országos szervezet képviselőjében, de képviseltették magukat az aradi iparosok és több aradi kereskedelmi érdekképviselő is.

A diszkozyűlést Domán Sándor testületi elnök nyitotta meg s beszéde során rendkívül érdekes visszapiantásokat tet a testület multjára.

A visszapiantás után a sötét jelennel foglalkozik az elnök, aki élesen szembeszáll „azokkal az új prófétákkal”, akik a kereskedőt nemcsak fölöslegesnek, de egyenesen a társadalomra káros árdrágitónak bélyegzik.

Vlad Sándor, az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöke román nyelven mondott néhány meleg szót, majd Fried János dr. tartott alaposan felépített beszédet. Hangsúlyozta, hogy ma, amikor nálunk irtó kereskedelem-ellenes tendencia mutatkozik meg minden vonalon, ma sokszorosan követendő példa kell, hogy legyen az aradi kereskedők összetartása és energiája.

Vilmos császár rokona nem lehetett bukaresti követ

Bukarest, május 4.

Von Mutius, a bukaresti német követ eltávazása óta a bukaresti német követ-ség ügyeit Kircholtos követségi ügyvivő vezeti. Németország már hetekkel ezelőtt szerette volna ezt a fontos állást betölteni, sőt már ki is szemelte a jelenlegi teheráni német követet, gróf Schulenberget a bukaresti német követségi tisztségre. A bukaresti külügyminiszerium azonban tiltakozott Schulenberg kinevezése ellen. A kulisszák mögötti tárgyalásokban végre is Románia álláspontja győzött és amint a bukaresti külügyminiszerium felhivatalos jelentése szól, Németország bizonyos „rokoni kapcsolatok” miatt eláll Schulenberg kinevezésétől.

Sulyos vádak egy aradi vasúti tisztviselő ellen

Arad, május 4.

Arad város lakosságát hallatlan izgalmomba hozta Gerti József 39 éves vasúti tisztviselő váratlan letartóztatása. A már javakorban levő férfit, akit város-szerzte ismernek vidám társaságbeli életéről, a rendőrség állítólag alapos gyanuok alapján azzal a váddal illeti, hogy lakásán kiskoru, 11—14 éves proletárlánykákat rontott meg. Gerti állítólag munkát kínált a szegénysorsu munkáscsaládok leánygyermekének s ezzel az ürüggyel csalta a lakására őket, ahol aztán kielégítette rajtuk beteges hajlamait.

A rendőrség eddig öt leánykát hallgatott ki, ezek azonban valamennyien nagyon zavarosan vallanak. A Gerti elleni koronatanu egy tizennégy éves leányka, aki bevallása szerint nem esett ugyan áldozatul Gertinek, azonban érintetlenségét már régebben elvesztette s talán azt is tudja megítélni minden kétséget kizáróan, hogy mit akart vele a vasúti tisztviselő.

A letartóztatott Gerti erőteljesen tagadott kihallgatása során, a rendőrség azonban meztelen kislányokat ábrázoló fényképeket talált a zsebében, ami a gyanút megerősíteni látszik. A vizsgálat folyik ellene s addig is, amíg a dolog az ügyészséghez kerülne, rendőri őrizet alatt marad. A tanuként kihallgatott kislányokat átküldték a városi főorvosi hivatalhoz annak megállapítására, hogy nem szenvednek-e valami fertőző betegségben.

(Minden jog fenntartva).

(69-ik közlemény)

VI.

Látja és tudja pontosan, mi folyik a faluban. Nemcsak ő látja és nemcsak ő tudja, hanem minden asszony. Szinte minden asszony.

Tisztában vannak egymással. Nincs kétsége aziránt, hogy a Zsuzsival lehet okosan beszélni. Segít ő másokon is, magán is. Köztudott dolog, hogy megéjtette azt a gügye urat. Aztán a vejével próbálkozott meg. Annak a lánya, a Mari adta be. De a halottkém megneszelt valamit, odébbállott a háztól. Erre a Mari összeállt a Sebestyén Károllyal, most együtt laknak hárman a házban. De ezzel sem él jól, a Károly sem fogja sokáig húzni.

Csomó emlék villan föl az agyában. A Szendi Mari számára a jóságos. Rozi szállította az orvosságot, emögött is a bábaszüle keze rejtezik. Három napig kinlódott Kardos Mihály, nagyszerveztű ember volt. Ő is megnézte halottait, le lehetett olvasni róla, a rettentő szenvedést. Szendi Mari közönyösen állt a ravatal mellett, mégcsak nem is mimelte a bánatot. Még a szeme se rebent, kőből van annak a szíve, pedig mindenki könnyeket ejtett a koporsóra, jó bíró volt a fiatal Kardos.

Vagy talán Pápai János másképpen halt meg? És Bedő Sándor? Hát Gál Lajos? Petri Gyula? A féllébu Nőti?

Sűrű egymásutánban sorakoznak fel emlékezetében a nevek. Se szeri, se száma a halottaknak. Nemcsak itt, jönnek ide más falukból is. Csordás Bálintné, a kertesi bába minden másodhónaphan átlátogat Zsuzsához. Biztos nem a szép szeméért. Még télvízben sem restelli a fáradtságot.

Megszívja magát pénzzel Fazekas Zsuzsa. Biztos attól olyan kövér, hogy még a bőre alatt is tele van ezüsttel. Minek az olyannak a föld, akinek bankót terem a tőkéje?

Mindenesetre átnéz hozzá. Még aszongya, hogy az ő földjét munkálja. Az ő borát tengelyezi.

Átnéz. Nem azért, mintha akarna valamit. Csak megbeszéli a dolgokat.

Nem árthat, ha szót vált az ember.

A bába nincs egyedül. Soha sincs egyedül. Ha egyszer-egyszer mégis vendég nélkül marad, ő látogat el máshová. A faluban az évek során kialakult egy bizonyos klub-rendszer az asszonyok között. Rendszeresen és különösen télvíz idején naponta összejárnak. Erős az egymáshoz tartozandóság érzése még azok között is, akik egyekben nem szívelhetnének egymást. Felesleges tereferék zajlanak le, melyek gyakorta belemennek a késő éjszakába. Sokszor hallja unjók magukat, nagyokat ásitának a padkán, de a végtelen és tartalmatlan fecsegéseknek azért nem szakad végük. Szükségét érzik a közellétnek, ragaszkodnak egymáshoz, mint egy betéti társaság tagjai, akiket teherre vált, de elszakíthatatlan érdek fűz egybe.

— A Bélteki Józsi eladott egy lánc fődét! — mondja az egyik.

— Ne beszíj!

— De elatta. A Kada Marcinak. A kasségházán ideiglenes szerződést is kötöttek rula.

— A Kada Marcinak?

— Annak. Oszd áldomást ittak...

— A nagyvendéglőben?

— Ott. A Bélteki Józsi leriszegedett.

— A Rizlingitű?

— Attul...

Efféléről képesek elbeszélgetni három órát. Kérdeznak és felelnek. Pedig ismerik mindnyájan az adásvétel történetét töviről hegyire. Hogy a Bélteki Józsi utólag megbánta a boltot, szerette volna visszacsinalni az egészét. Nem akart bemenni Szentmártonba telekkönyvezni. Hol azt mondta, hogy a lova sántult le, hol azt, hogy ő gyöttri a

hideglelés. Hiába sürgette huszszor is Kada Marci, hogy induljanak.

— Vón szived ilyen betegen?

— Aszonta?

— Aszt. Mire Koda Marci aszonta, hogy nincs bajod ég-világon semmi, egykomám. Ű meg erre aszt felelte, de-hogy nincs, kedves komám, tán meg is halok. A Kada Marci ismét aszt, de-hogy hősz te meg, egykomám, hacsak főbe nem váglak a lőccsel, hogy meg-reped a koponyád.

— Aszonta?

— Ahogy mondom.

— S meg is tette?

— Hászé, tudod, hogy meg...

Persze, hogy tudja. Hiszen három hete történt a dolog, szegény Bélteki Józsi vérbefagyva szállították el a szolnoki kórházba. Azóta is ott forrasszák a doktorok a csontjait.

Tudja mindegyikük. De megtárgyalják. Nem egyszer, tízszer is.

Cél és haszon nélkül ömlik hónapokon át minden áldott este az értelmetlen szóbeszéd. Ugy ismerik egymás életét, gondjait, bajait, vágyait, álmait, mint a saját tenyerüket. Locsogásuknak csak akkor támad valami zamata, ha össze-kapnak. Ez elég gyakran és mindig váratlanul fordul elő. Ugy keletkezik, mint a nyári zivatar és úgy is mulik el. Az egyik percben még békésen, csendesen diskurálnak, a másikban már ki-tépnék egymás szemét.

De amikor a vihar tetőfokára érkezik, a bába mindig közbelép és egyetlen szavával elsimitja a háborgó tengert.

Valami nyugtalanítja őket, neurózis vagy mi a csuda, furcsa és megnevezhetetlen betegség.

Afféle, mint amilyen a hadifogoly légerekben is uralkodott, drótsővény-idegességnek nevezték a katonák. Ért-hetetlen ingerlékenység, mely állandó hullámban tartotta a kedélyeiket, az enyhület derűjéből egyszerre csaptak át a lobogó diű tajfunába s a baráti csók átmenet nélkül változott durva öklözéssé.

Igy voltak ők is. Ez a falu egy ősrégi tábornak tetszett, tele bizonytalansággal, várakozással, vágyódással. Sorsuk kényszerűsége láthatatlan dróthátárt vont a házcsoporthoz. Messziről örököd szuronyokat is szimatoltak. Nem gondoltak ugyan rá, de érezték, hogy ezek bármelyik pillanatban megjelenhetnek és mellüknek szegződhetnek.

Egyazon körülmény között egyazon sorsot éltek s összefonódva, néha pedig marakodva, de már tömegben sodródtak az árral tovább.

★

Mikor Forintosné belépett a házba, a konyha tele volt. A bába az asztal mellett ült, teljesen elhájjasodva, szemei jóformán bedagadtak az arc zsirpárnái közé. Az álla alatt négyes toka duzzadt, mely lefelé szűkült, mint egy kupájkára fordított fiara. Óriási idomai feszültek a rékliben, félni kellett tőle, hogy egyszer csak szétpuffan és a fölhalmozott anyagok robbanásával elsöpör maga mellől mindenkit.

Mellette lánya ült, Fazekas Mari, a halottkém elvált felesége. Közönyösen és unottan hallgatta a társalgást, de ha az anyja szólt, azonnal felpillantott és a bábara szegzte a tekintetét. Ugyan-ugy nézett ki, mint Zsuzsa fiatalabb korában, éppen olyan bandza, csinos és keményhúsu volt. Minden kritika nélkül rajongott az anyjáért, ami feltétlenül jogosult érzelmeknek látszott. Egyrészt azért, mert a bába is feltétel nélkül szerette őt, másrészt azért, mert abban a világban, amelyben él, az anyja volt a legokosabb, a leghüvösebb, a legjózanabb, a legfőlényesebb.

Az asztal körül és a kemence patkáján szorosan összehúzódtak az asszonyok. A lámpa alatt özvegy Pápai Jánosné, mellette Sebestyénné, a Zsuzsa huga. Egy más mellett két elhalálozott rokkant özvegye: Bogya Jánosné és Józsa Antalné. A sarokban jóságos Rozi. Szemközt vele Szíjj Juli. S még néhányan.

— Nidd, az Ilon!...

— Tíged mi a szél sodort erre?

— Tán nincs bajod?

Körülfogták, hárman is segítettek kibujtatni a nagykendőjéből, helyét szorítottak részére a kemence mellett.

— Hónap befogatok és átmegyek...

Miért legyen háza nyírkos?

Egyedül és gyorsan száríthatja nyírkos házát, ha „BUER” készítményt használ, mely 8 m²-t szárít 200 leíért. — Minden dobozhoz használati utasítás mellékelve. — Kapható minden szakmabeli üzletben

Főlerakat „BUER” Bukarest, Str. Mercet 33

Nem szállítják le az állami költségvetést,

de csökkentik a kiadásokat

Bukarest, május 4.

A pénzügyminiszterium napok óta tanulmányozza azt a kérdést, hogyan lehetne az állam kiadásait csökkenteni, anélkül, hogy az állami ügyvitel zavartalanul bírja a terhelést. Egyelőre nincsen szó arról, hogy egy meghatározott fix összeggel szállítsák le a költségvetést, csupán arról, hogy a kiadásokat összhangba hozzák az állami bevételekkel és ha lehet, a kiadásokat csökkentik, hogy a többletbevételekből származó különbözetet a költségvetési év

első négy hónapjában bekövetkezett deficitet fedezésére fordítsák.

A pénzügyminiszterium a kiadások csökkentésére szólította fel a miniszteriumokat, a jelentések beérkezése után fog azután a kormány határozni, hogy milyen mértékben szállítják le az állami apparátus kiadásait.

Itt említjük meg, hogy április havában az állam bevétele két milliárd 306 millió 407 ezer 940 lej volt, amelynek alapján a májusi kiadásokra 2 milliárd 252 millió 984 ezer 173 lej irányoztak elő.

Világpolitika egy pohárköszöntőben

„Franciaország nagy keserűséggel fogadta az osztrák-német vámunió tervét”

Páris, május 4.

A világsajtó élénken foglalkozik azzal a pohárköszöntővel, amelyet Laval francia miniszterelnök mondott egy Cour-heuvben rendezett banketten.

— Franciaország — mondotta beszédében Laval — soha sem mulasztotta el a béke akaratának hangsúlyozását. Anélkül, hogy elhanyagolta volna az ország biztonságának jogos követelményeit, csatlakozott a népek közeledését szolgáló rendszabályokhoz. Éppen ezért

Franciaország mely keserűséggel fogadta az osztrák-német vámunió tervét, amelyet a mi magatartásunk soha nem igazolhat és nem magyarázhat.

Franciaország nem helyeselheti sem a tervezet érdemi részét, sem pedig a körülötte elkövetett váratlan és meglepetéssel eljárás. Franciaország akarja a békét és mindent meg is tesz, hogy azt megszerezze. De ugyanakkor azt is akarja, hogy méltóságát tiszteletben tartsák, mint a hogy mi sem akarjuk érinteni más nemzetek méltóságát. Az egész világ gazdasági válságban szenved s a béke érdekében állana ellentétben, ha Franciaország ezzel a tünettel szemben önzően magabiztosan állna. Követelni kell a békeszerződések tiszteletben tartását, mert ez a legbiztosabb záloga a háború elkerülésére.

nek.

Pohárköszöntőjében még utalt arra, hogy közép és kelet-európai államok gazdaságának értékesítése ügyében már sikerült megoldást elérni a mezőgazdasági jelzáloghitel nemzetközi bankjának megteremtése, az utódállamok meggyőzési útján és a támogatásra szoruló államoknak nyújtandó vámkedvezmények rendezésével. Genfben Franciaország olyan gazdasági programot adott, amelyhez minden nemzet csatlakozhatik. Ha ezt a tervet nem fogadják egyetértéssel, súlyos csapás érne a Népszövetséget. Ha pedig az államok egymással ellenségeskedő zárt érdekcsoportokba tömörülnek, Európa meggyengülne és kockázatos kalandoknak szolgáltatná ki önmagát.

52 bomba indult Madridba

Madrid, május 4.

A saragossa-madridi vonaton elfogtak három kommunista fiatallembert, akiknél 25 darab bombát, revolvereket, rőpiratokat találtak. Megállapították, hogy külföldiek és azzal a céllal küldték őket Spanyolországba, hogy ott merényleteket kövessenek el.

A modern gyógytudomány a vérbajoknál

Bőrbajok, kiütések, furunkulusok, tályogok, gőrcserekes egzemák, gőrcserek, flébitek, reumás bántalmak, érelemeszedés, Női bajok.

Ismét Richelet L.-nek lehetünk halásak azért az újabb haladásért melyet a vérbajok gyógyítása elértünk, valamint az artritisz kezelésében. Munkálkodásának végtelen hatását, amely az emberiséget boldogítja, már érezhetjük a következő betegségek kezelésénél: egzéma, akné, bőrgyulladás, szikozis, pszoriazis, ériethem, valamint a bőrvizketegségek egész sorozata, melyek nem állhatnak ellent a regeneráló gyógymód biztos hatásainak. De nem kevésbé hatásos Richelet L. gyógymódja az aranyér csökkentésénél, a gőrcsereknél, a gyűlevényes tályogok behégesztésénél, a reuma legyűrésénél, s nem kevésbé a köszvényes és csúszos bajok gyógyításánál, a zsabánál és a legyőzhetetlen sciaticus fájdalomnál. Maga a vérelmeszedés enyhül e hatásos gyógymód alkalmazásánál s számos nyomorékká lett beteg igazolja ma, hogy e gyógymód alkalmazása mentette meg életüket. De különösen a nők, kiváltságosan a havi bajos kor megszűnésénél e gyógymódnak köszönhetik a rendes vérkeringés biztosítását, mivel biztos esz-közt kaptak a fibrinok, haldagatokat és minden olyan női baj gyógyítására, amely bajok egyformán súlyosak és fájdalmasak s legtöbbjük egy általános hűdéses állapot következményei. Hiszen az egész világon ismeretes a

RICHELET VÉRTISZTÍTÓ

vagy a vérfelrissítés gyógymódja

amely találmány szerencsés összetételénél fogva rögtön megnyerte az egész orvosi kar rokonszenvét s ma maguk az orvosok és a betegek a leghívebb terjesztői ennek a gyógymódnak. Hatása ugyiszólván rögtön tapasztalható, tekintet nélkül a baj természetére, eredetére avagy akutitására, a gyűgyulás gyors és végleges formában áll be.

Astra (Apolló) Mozgó

Brassó

Ma hétfőn fut utoljára

„A Rajna virága”

című film.

Kedden, szerdán, csütörtökön nagy németül beszélő film

„Minden nőnek van valami hibája”

„JEDE FRAU HAT ETWAS”

A fősz.: Trude Berliner, Kurt Wespemann.

Második, országos ifjúsági dalosverseny Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, május 4.

Több, mint ezer ifju, nemes dalnok gyűlt össze a tavasz ünnepén Marosvásárhelyen.

Pénteken este a református kollégium tanácstermében tartották meg a verseny előértekezletét, dr. Inczédy Joksmann Ödön, az Országos Dalos Szövetség elnökének vezetése alatt.

Reggel 8 órakor népes volt a fényesen ki-
világított kulturpalota minden zezeguga. Pon-
tosan délelőtt 11 órakor vonult fel az Orszá-
gos Magyar Dalos Szövetség elnöksége, ami-
kor dr. Inczédy Joksmann Ödön üdvözlő kö-
szöntéssel megnyitotta a második, országos,
ifjúsági versenyt.

A harmadik csoportban P. Jánossy—Or-
szágh Tivadar: „Erdély színfóniája” című ne-
héz, hangulatos kardalt énekelték a fiu ve-
gyeskarok. A marosvásárhelyi kath. főgimná-
zium kántusát Tóth Sándor vezényelte, a szé-
kelyudvarhelyieknek népszerű karmestere
Kiss Elek zenetanár, a marosvásárhelyi refor-
mátus kollégium 104 tagu, hatalmas énekka-
rát Vajda Márton tanár irányítja, a „Majláth”
főgimnázium kevés, de kitűnő együttese Szé-
kál Mihály professzor dirigálta.

A délutáni egyéni versenyzők közül dicse-
rettel említjük meg a következőket: Halász
Sándor, Biró Ferenc, Khell István, Szabó Ju-
dith, Szabó Gitu, Ors József, a hegedűver-
senyben; Csernátoni Gyula, Nagy Ernő, Buty-
ka Kálmán s különösen Szász Vilmos, a har-
móniumversenyben; magánénekükkel kiváltak
Koródi Ferenc, Bede Emil, Almásy Kamil,
Kovács Gyula, Simon István, Kakassy János,
Valády György és Bokor György.

Svédországi automobil versenyek eredménye

TELEGRAMA

No 597

raf agence ford

bucuresti bul bratianu

2246 stockholm: 6.0213 18 -13 -29.-15/155

automobilele ford au succes formidabil la cea mai mare
si grea cursa de iarna tinuta vreodata stop 29 masini
diferite marci inclusiv 14 ford stop curse de trei categorii
ford primul secundul categoria a primul secundul treilea
categoria b primul secundul treilea
categoria c dame

fordmotor

**FORD A KÖVETKEZŐLEG LETT HELYEZVE: 3-SZOR ELSŐNEK
3-SZOR MÁSODIKNAK 2-SZER HARMADIKNAK**

Május 15-től kezdve kétféle időszámítás lesz Romániának

Bukarest, május 4.

A nemzetközi megegyezők értelmében május 15-én lép életbe a CFR vonat-
lain is az új nyári menetrend. Ez a dátum rendkívül érdekes és következmé-
nyeiben egyelőre teljesen beláthatatlan fordulót jelent a romániai időszámi-
tásban.

Tekintettel azokra a nemzetközi megegyezőkre, amelyek Romániát kötelez-
ték a Középeurópai időszámítás elfogadására, az új nyári menetrendet a CFR
vezérigazgatósága már nem a keleteurópai, hanem az egy órával későbben járó
középeurópai időszámítás alapján állította össze.

Az a körülmény, hogy a romániai állampasutaknál május 15-én a közpeu-
rópai időszámítást vezették be, rendkívül kínos helyzetbe hozza az ország la-
kóit. A hipotalos időszámítás ugyanis csak a vasutnál változik, míg a közhi-
vataloknál és hatóságoknál továbbá a polgári életben azután is változatlanul ér-
vényben marad a jelenlegi keleteurópai időszámítás. Aki tehát május 15-e után
utazni akar, nagyon kell ügyeljen arra a körülményre, hogy a vasut időszámítása
a rendes polgári időnél kerek egy órával későbben jár.

Az új nyári menetrend egyébként több régi vonatpárt szüntetett meg, töb-
bek között a Csernovic—Nagyvárad között közlekedő 57. számú gyorsvonatot is,
amely Bukovina és Erdély nyugati részei között bonyolította le a forgalmat. Vi-
szont új vonatpárok felállításáról is gondoskodott a CFR. vezérigazgatósága a
nyári menetrendváltás és a megnövekedett nyári forgalom igényeinek kielé-
tésére.

Salamon mérnök izgalmas kihallgatása a kémkedési-pör tárgyalásán

Kicsoda az a „No. 10”, aki Steiner Izabella álnéven adta ki
parancsait a kémszervezet tagjainak?

Bukarest, május 4

A kémkedési per utolsó két napja az
állandó izgalmak jegyében zajlott le.
Most történt meg a pör egyik fővadász-
jának, Salamon Pál mérnöknek a kihall-
gatása, amely a bíróság minden tarado-
zása ellenére is a legteljesebb sikertelen-
séggel végződött.

Az elnök és különösen az ügyész rend-
kívül nagy súlyt fektetett Salamon mérnök
kihallgatására, mert attól remélték, hogy
közelebbi adatokat tudnak meg arról a
kémről, akit a vizsgálati okmányok sze-
rint „No. 10” jellel tartottak nyilván.

Ennek a kémnek, aki állítólag fontos
adatokat birtokába jutott, sem a nevét
nem ismerik a hatóságok, sem pedig
közelebbi adatokat nem sikerült róla
szerezniük.

A tárgyalást vezető elnök és az ügyész
azonban hiába vallotta a vádlottat. Sa-
mon mérnök minden kérdésre megta-
gadta a felvilágosítást és kibújt a ke-
resztkérdések elől. Az elnök rendkívül
diszkrétan azíránt érdeklődött a keresz-
tkérdések során, hogy a titokzatos „No.
10” polgári egyén-e, vagy pedig aktív
tagja a hadseregnek. Erre vonatkozólag
sem sikerült semmiféle adatot szerezni a
makacsul védekező Salamon mérnöktől.

Az elnök végül is 10 percnyi gondol-
kozási időt adott a vádlottnak s amikor
az idő letelt, Salamon mérnök kijelentet-
te, hogy

a főtárgyalás bevégeztével hajlandó
lesz elmondani mindazt, amit a rejte-
lyes kémről tud.

A hatóságok tudomása szerint az in-
kognitóját remekül megőrző „No. 10” se-
gítőtársaival állandóan érintkezésben volt
és Steiner Izabella néven adta ki szá-
mukra a parancsokat és utasításokat.
Bizonyosra veszik, hogy ez a nagystili
kalandor a Steiner Izabella név ellenére
is — férfiú. Sőt egészen bizonyosra ve-
szik, hogy tagja a román hadseregnek, a
ki előkelő pozícióját használta fel bizo-
nyos titkos adatok megszerzésére és ki-
szolgáltatására.

A bukaresti diákság egy része újabb tüntetésre készül

Bukarest, május 4.

Vasárnap délután hat órakor a Centrul Stu-
dentesc kötelékébe tartozó egyetemi hallgatók
viharos ülést tartottak a Gutenberg teremben.
A gyűlés tulajdonképpen hangulatkeltés akart
lenni, mert május hetedikén tárgyalja le a
bukaresti esküdtszék Gheorghe Beza diáknak,
Anghelescu volt belügyi államtitkár merény-
lőjének bűnügyét.

A gyűlés legérdekesebb szónoka Ghitea
egyetemi hallgató volt. Beszédében a követke-
ző, rendkívül érdekes vádat emelte a volt Ma-
niu-kormány ellen:

Anghelescu államtitkár ellensége Romániá-
nak és a dobudzsai törvény megalkotásakor
bolgár érdekeket szolgált. Igazgatója volt a

Banca Urbana nevű pénzintézetnek, s ebben
a minőségében nagyobb összegű kölcsönt fo-
lyósított Madgearunak és Mihalachenak. Ezt
a baráti szíveséget hálálta meg a Maniu-kor-
mány két tekintélyes tagja, amikor viszono-
zásképpen államtitkári minőségben helyet ad-
tak neki a kormányban.

A viharos hangulatu gyűlés végezetül a kö-
vetkező határozati javaslatot fogadta el: Az
egyetemi hallgatók Beza diákkal teljes szoli-
daritást vállalnak és az esküdtszék május hó
hetedikéi tárgyalását tüntetésekre fogják fel-
használni s azokon követelni fogják Bezanak,
a nemzeti ügy mártírjának felmentését. Elha-
tározták azt is, hogy Jorga miniszterelnököt
felkérlik, vesse latba tekintélyét, Beza felmen-
tése érdekében.

Ellentét Jorga és Argetoianu között

A délutáni lapok híradása szerint Jorga és Argetoianu között komoly nézeteltérés ke-
letkezett a választási paktumtárgyalások során. Jorga ugyanis ragaszkodni kíván a párt-
politikai rendszer megszüntetéséhez s kijelentette, hogy csak személyekkel, de nem pártok-
kal hajlandó megegyezőket kötni. Ezen az állásponton mult, hogy a szászokkal beindított
tárgyalások még nem vezettek eredményre.

Argetoianu viszont azt az álláspontot képviseli, hogy a kormánypart föllélenül bu-
kik a választásokon, ha a pártok megkerülésével személyeket keres, akik majd nem tud-
ják a maguk érdekében hiánytalanul értékesíteni a pártfegyelem szervezetségét. Egyelőre
természetesen felfüggesztette a tárgyalásokat. A szászoknak és a liberálisoknak is kijelen-
tette azonban, hogy igyekezni fog Jorgát álláspontja megváltoztatására bírni.

Itt említjük meg, hogy Prie Octavian, Averescu tábornok nevében megjelent Munte-
anu Ramnic államtitkárnál és paktum-ajánlatot tett.

Meggyűlt Munteanu Ramnic államtitkárnak a baja a szakmai egyesületekkel is. Arra
a hírre ugyanis, hogy a kormány a szakmáknak külön képviselőket akar biztosítani a par-
lamentben, egyre-másra jegyeztetik be magukat az újabb és legújabb szakmai társulatok.
A régi elismertek viszont igen sok mandátumot kérnek. A Sfatul Negustoresc például
50, a Liga Agrara 20, a tanárok egyesülete 30 mandátumra tart igényt. Jelenkeztek jogaik
kiharcolására a sofförök és a kéményseprők is, sőt az is kiderült, hogy egyes kisebb egye-
sületek üzérkedésre igyekeznek kihasználni akedvező helyzetet: 30—50 ezer lejeket köve-
telnek azoktól a tagoktól, akik jelöltetni kívánják magukat a kormány listáján. Így is
akad elég jelentkező.

Letafóztatták a Casa Muncii megszökőit sikkasztój nak feleségét

Bukarest, május 4.

Annak idején részletesen beszámoltak az
összes romániai lapok arról, hogy a Casa
Muncii-nek, a CFR nyugdíjpénztárának, Ilie
Nikolaj nevű tisztviselője 7 millió lejt sik-
kasztott és a pénzzel együtt Montevideóba
szökött. A napokban fontos fordulat történt
ebben a felháborító panamában. A sikkasztó
tisztviselő felesége megérkezett Bukarestbe,
a hol felismerték és őrizetbe vették. Megmoto-
zásakor találtak nála egy finomművű kulcsot,
amely az asszony vallomása szerint egy ber-
lini bank safe-jének a kulcsa. Állítólag ott
őrzik az elsikkasztott milliók tekintélyes ré-
sét.

Az asszony kihallgatása után Papadopol
vizsgálóbíró megbízatást kapott arra, hogy
Berlinbe utazzék és ottan nézzen utána a biz-
tonságba helyezett pénznek, amelyet a meg-
tévedt tisztviselő szegény vasuti altisztek és
munkások nyugdíjának rovására lopott el.

Elrendelik a csődöt az Ujszentannai Ipar és Népbank ellen

Arad, május 4.

A fizetésképtelen Ujszentannai Ipar és Nép-
bank R. T. ellen több betétes, mintegy 100
ezer lej összegig, csödkérelést adott be. Az ara-
di törvényszék ma foglalkozott a beadvány-
nyal, s minthogy a bank likvidáló bizottsá-
gának vezetője kijelentette, hogy a bank nem
tud fizetni, a csődöt a bank ellen elrendel-
ték.

A követelések bejelentésének határideje:
június 4.

Hírek

Az új kalap

(Burleszk.)

FELESEG:

A tapaszt ismét beköszönt.
Férj! Juram arra kérem Önt,
Ha van zsebében rá alap,
Félférne rám egy új kalap.

FÉRJ:

Ugyan mit nem gondol kegyed.
Hiszen itt a házbérnegyed.
Nyugodjon angyalom bele
Hogy nincsen a zsebem tele!

FELESEG:

Mit bánom én az Ön zsebé!
Ha nincs kalap, hát nincs ebéd!
Aki ilyen elveket vall,
Nem kár, ha kissé éhen hall!

FÉRJ:

Ugy kell nekem, ah én szegény,
Mért nem maradtam agglegény!
Sok gond és kevés eleség,
És nagyigényű feleség!

Mint tenger, annyi az adó,
Mindez neki nem mérvadó.
Pénzt a kalapra nem adok,
Ugy érzem, hogy megpukkadok.

(Megüli a guta).

FELESEG: (telefonál).

A hat-huszonnyegyet kérem!
Halló! Idus? A nővérem
Említette, magánál járt
Maga egy pár új fazont várt

Küldjön hát egy divatlapot,
Válasszak egy gyűszűkalapot!
Nem is egyet, hanem tizet,
Most én leszek aki fizet!

(Néhai férjére néz könnyezve.)

Feledhetetlen ez a nap.

Egyszerre ennyi új kalap!!

Inconnue

Tíz százalékos kedvezmény a B. L. olvasóinak

Ezúton értesítjük összes olvasóinkat, hogy a „Vestis” ruházati áruforgalmi Rt. Lensor 26. brassói céggel megállapodást létesítettünk, amely szerint nevezett cég mindazoknak, akik a kiadóhivatal által erre a célra kiállított utalvánnyal igazolják, hogy a B. L. állandó olvasói, a cégnél eszközölt készpénz bevásárlásánál a szigorúan szabott gyári árakból 10 százalékos visszafizet, amely 10 százalékos árkülbözetet azután a kiadóhivatallal közvetlenül számolja el. Ezt a 10 százalékos árkedvezményt a B. L. kiadóhivatala nyújtja olvasóinak és tekintettel arra, hogy a „Vestis” cég a szakmájában az ország egyik vezető nagyvállalata, meg vagyunk arról győződve, hogy ezzel a megállapodásunkkal tényleges és komoly előnyökhöz juttatjuk olvasóinkat.

A kedvezményre jogosító utalványokat a kiadóhivatal (Brassó, Károly király — volt Kapu-utca 56—58) állítja ki a rendes kiadóhivatali hivatalos órák alatt és az ilyen utalvány f. é. május 25-ig érvényes, egyszeri bevásárlásra jogosít.

Az utalvány vásárlás után, fizetésekor mutatandó csak fel és annak hátlapján az olvasó sajátkezü aláírásával igazolja a bevásárlás összegét s az élvezett árkedvezményt; a kiadóhivatal ennek alapján számol el a céggel.

Mi a magunk részéről öröndenénk, ha olvasóink minél nagyobb számban vennék igénybe ezt a kedvezményt.

A B. L. kiadóhivatala

JEGYZET: A B. L. előfizetői az utalványt minden további nélkül kiválthatják a kiadóhivatalnál. Példányonkénti vásárlók részére, hogy igazolhassák, hogy a B. L.-nak tényleg állandó olvasói, a mai naptól május hó 25-ig napunk minden egyes számában egy szelvényt hozunk. Ezek a szelvények kivágandók és megőrzendők. Legalább hat, egymásután következő folyószámmal ellátott szelvény ellenében adunk utalványt.

II. sz. szelvény

„Vestis” Ruházati Áruforgalmi Rt.
Brassó, Lensor 26. 10%-os kedvezményre jogosító utalvány elnyeréséhez 6 db. folytatolagos számú ilyen szelvény szükséges.

BETÖRÉS. A brassói rendőrkveszturán feljelentést tett Balázs József Gyár-utcai lakos, hogy az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek behatoltak a lakásába és onnan 8600 lej értékű ruhaneműt, élelmiszert és pénzt vittek el. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Ezernégyszáz cipőipari munkás sztrájkol Budapesten. Budapestről jelentik: A Magyar Cipőáruszakma-Gyár 1400 munkás sztrájkbalépett. A sztrájk oka az, hogy a munkások 30 százalékos béremelést kértek, amit a gyár igazgatósága nem volt hajlandó megadni.

Elfogtak egy nagyvárad betörőt Berettyóújfaluban. Debrecenből jelentik: A berettyóújfalusi rendőrség letartóztatta Szakál Antal ismert szélhámost és betörőt, aki ott dollárokat akart beváltani. Kiderült, hogy a dollárokat Nagyváradon szerezte, ahol egy ottani nagykereskedőnél tört be.

Miklós herceg ismét átutazott Budapesten. Budapestről jelentik: Miklós román királyi herceg Dusenbergekocijával tegnap átutazott Budapesten. Kíséretében volt György görög herceg, aki a nyugati pályaudvarról vonaton folytatta útján Franciaország felé. Miklós herceg a görög herceggel együtt a pályaudvar éttermében vacsorázott, majd megvárta, amíg György herceg vonata elindult és azután autóján ő is elhagyta Budapestet.

UJABB MUNKÁSELBOCSÁTÁS BRASSÓBAN. A brassói fűtőházi munkások közül 65 napszámot, két heti fizetés-ígéretével elbocsátottak. A munkások nagyrésze mind családos ember, akik még az április hóra járó 2500, 3000 lejes fizetéseket sem kapták ki. Érthető, hogy a legnagyobb kétségbeeséssel fogadták a felmondást és türelmetlenül várják legalább a megoldozott pénz, valamint a felmondással járó összeg kifizetését.

MAROSVÁSÁRHELYI ANYÁK MEGDÖBBENT TRAGÉDIÁJA. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Két megrendítő tragédia történt Marosvásárhelyen. Egyszerre két anya dobta el magát az életet, mert egyik sem tudta gyermekének halálát túlélni. Az egyik tragikus öngyilkosság Vámos Sándor vasutas házában történt. Maga Vámos szolgálatba ment, felesége pedig magára hagyta a lakásban 15 hónapos gyermekét. Az apróság unalmában a kályhához ment és annak ajtaját kinyitotta. A lángok belekaptak a ruhákádjába és amire Vámosné hazaérkezett, a kis gyermek elszenesedve, holtan feküdt a kályha előtt. Vámosné fájdalomában és bánatában önmagát tette felelőssé a drága kis élet borzalmas pusztulásáért. Buskomorságig fokozódó tépelődései közben úgy döntött, hogy neki is követnie kell gyermekét a halálba. Május elsején, csütörtökön, a ruhaszártó kötéltre felakasztotta magát. — Még megdöbbentőbb és drámaibb körülmények között követte a halálba gyermekét Stefanovics Sándor gépészmérnök felesége. Egyetlen gyermeküket, hat éves kisleányukat még évekkal ezelőtt elvitte a skarlátjárvány. Az anya mély fájdalommal, beteg idegekkel és sötét gondolatokkal gyászolta a kedves halott emlékét. S május első napjának hajnalán maga is a halált választotta végső menedékkül. Kínzó fejfájásokkal öltözött fel és részvéttel, megirta bucsuleveleit és férje ágya mellett Browning-pisztollyal szíven lötte magát. Stefanovics mérnök felesége szívettpő sikoltására ébredt fel: „Is-tenem, mit is tettem!...” — sikoltotta az asz-sony és utolsó erőfeszítéssel esékoltta meg férje arcát. — Marosvásárhelyen mind a két öngyilkosság, az anyai szeretet martiriuma, mely és általános részvéttel váltott ki.

BRASSÓI KORCSOLYAEGYLET. Holnap, kedden, május hó 5-én megnyílik a teniszpálya. Az elnökség.

Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűviz könnyű, erőlködés nélkül való belkiürülést idéző elő s ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy a Ferenc József víz kitűnő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A SZEMÉLYI IGAZOLVÁNYOK KIÖSZTÁSÁT BRASSÓBAN IS MEGKEZDIK. Minden Brassóban lakó, 21 évet betöltött nagykorú férfinak és nőnek, aki a közigazgatási törvény 17. paragrafusa értelmében a törvényhatóság tagja, egy igazoló jegyet, (Carnet de identitate) kell váltania. A carnet a személyleírás, személyi adatok kivül a törvényhatósági tanács, a képviselőkamara és a szenátus választására szükséges igazolványokat is magában foglalja.

A jelentkezés a régi tanácsháza nagytermében, reggel 7 órától 12-ig és délután 3 órától 6-ig, a következő sorrendben történik: 1931. május hó 7. és 8-án azok a lakók, akiknek családnéve A és B betűvel kezdődik. 11 és 12-én C, D, E betűvel, 13-án és 14-én F, G, H, 15-én és 16-án I, J, K, 17. és 18-én L, M, N, betűvel, 20-án és 22-én O, P, R, 23-án és 24-én S, Sz, Sch, és 25-én és 26-án T, U, V, W, Z betűvel kezdődő vezetéknevű lakók jelentkeznek.

A jelentkezők magukkal visznek: 1. Egy 9 per 12 centiméteres fényképet. 2. A birtokukban levő választási igazolványt. 3. A népesedési hivataltól kiállított bejelentőlapot. 4. Végül az igazolvány ellenértékül 10 lejt.

SZÖRNYETHALT KÉT OLASZ PILÓTA. Rómából jelentik: Poggio és Renatico között tegnap kétszáz méter magasságban kigyulladt és lezuhant egy bombavető repülőgép, amelyben két pilóta-tiszt foglalt helyet. A pilóták a katasztrófa pillanatában megpróbáltak kigurani a gépből, az ejtőernyők azonban nem nyíltak ki és mindkét pilóta szörnyethalt, úgy, hogy csak húscafatáikat találták meg a sziklákon. A sorozatos olasz repülőszerecsétlenségek nagy izgalomban tartják a lakosságot.

CSALÁS MIATT MÁSFELÉVI FOGHÁZRA ÍTELTEK EGY NAGYSZEBENI NYUGALMAZOTT NÉNÜGYI TANÁCSOST. Tudósítónk jelenti: A nagyszebeni törvényszék II. székfője szombaton, május hó 2-án hozott ítéletet Mihály Bertalan nyugalmazott pénzügyi tanácsos bűnpörében. Mihály Bertalan, a vádirat szerint, vejének, a külföldre távozott Bartesch Mihály főhadnagynak nyugdíját 2 éven keresztül jogtalanul felvette és 220.000 lejjel károsította meg az államkincsért. A törvényszék Mihályt csalás büntetében bűnösnek találta és másfél évi börtönbüntetéssel sújtotta. Mihály a veje nyugdíját előkelő és költség életmódjának költségeire fordította. Visszaéléseiről a bejelentő hivatal rántotta le a leplet, amikor megállapította, hogy Bartesch már két évvel ezelőtt külföldre utazott.

AMERIKAI STILUSU BETÖRÉS LUGOSON. Lugosi tudósítónk jelentése: Hidegvérű gyorsaság és vakmerőség tekintetében valósággal amerikai stílusú, páratlan vakmerőséggel végrehajtott betörést követtek el a déli órákban a város nagyforgalmu főutcájában levő Singer-varrógépkereskedésben. A gépkereskedés üzletvezetője az aznapi forgalmi bevétel összegéből 8 ezer lejt az üzleti kasszában visszahagyva, 12 ezer lejt magához vett és elment adót fizetni. Távolléte idejére, a mely déli 12 és 1 óra között történt, az üzletet bezárta. Amikor az üzletvezető odajárt, a betörő álkulccsal felnyitotta az üzlet ajtaját s a kasszában talált pénzt magához véve, sietve eltávozott, anélkül, hogy a heti vásár rendkívüli forgalmától különben még jobban megeléjkenített főutca sokadalmában a betörés bárkinek is feltűnt volna. A rendőrségnek, a mely igen nagy ambícióval látott a nyomozáshoz, az a gyanuja, hogy a példátlan vakmerőséggel dolgozó betörőt azok között kell keresni, akik a varrógépkereskedés aznapi üzleti bevételeiről tudomással bírtak.

HOCK JÁNOS VISSZATÉR BUDAPESTRE. Budapestről jelentik: Hock János tudvalevőleg pertörlesési kért nyújtott be a budapesti illetékes hatóságokhoz. Értéslésünk szerint, Hock János kérésében rövidesen döntenek és valószínű, hogy hazatérését engedélyezik.

AZ EGYIK TANU MEGÖRÜLT. A MÁSIK VESZETT KUTYA HARAPTA MEG ÉS MEGHALT. AZ EGYETLEN ÉLŐ ÉS ÉPESZÜ TANU PEDIG NEM JELENT MEG A TÁRGYALÁSON. Marosvásárhelyről jelentik: Három évvel ezelőtt a marosvásárhelyi Korona-kávéház főpincére, Vécsey Gyula, kilépett állásából és, amikor a kávéház tulajdonosától, egy Izsák nevű kávéstól visszakövetelte kaucióját, az elszámolás körül differenciák keletkeztek. A vita során a kávé anyyira elverte a főpincért, hogy kórházba kellett szállítani. Az azért megszűnt „Székely Napló” című lap az esettel kapcsolatban azzal vádolta meg dr. Márk Miklós ügyvédet és Sárkány Gusztáv újságíró, hogy a főpincérrel egy olyan nyilatkozatot irattak alá, amelyben az kijelenti, hogy a kávé nem verte meg Izsákot. A cikkben foglaltakért dr. Márk Miklós sajtópert indított a cikk írója, Fodor István ellen. A bíróság mára tüzte ki többszöri elhalasztás után az ügy tárgyalását, amit azonban ma sem lehetett megtartani, mert a főpincér közben megörlött, és elmeógyógyintézetben kezelik, az ügy egyik koronatanuját, egy Mészáros nevű egyént vesztett kutya harapta meg és meghalt, az ügyben szereplő egyetlen élő és épeszű tanu pedig nem jelent meg a tárgyaláson.

A BRASSÓI LOVASEGYLET-SZEZÓNZÁRÓ ÜNNEPÉLYE. Nagyszámu közönség előtt tartotta meg vasárnap délután a brassói lovasegylet szezonzáró versenyét, amely mindvégig rendkívül szórakoztató és nívós volt. A versenyen a lovasegylet huszonnégy férfi és női tagja vett részt. Dr. Schmidt magaskislovalaglása, valamint Schmutzler Emil, Hesshaimer Adolf, Pillmann Rudolf és a női lovasok közül Schmutzler Helén könnyű és nehéz ugratása keltett feltűnést. A kitűnő rendezés és betanítás Hazay András volt huszárkapitány érdeme.

Szándékos emberölés címen emelnek vádat a kalapácsos gyilkos ellen. Budapestről jelentik: A kecskeméti ügyészség a napokban elkészül vádirattal, amelyben szándékos emberölés címen fogja felelősségre vonni Fischl Ferencet, Steinhertz Rudolf gyilkosát. Az ügyészség eszerint nem alkalmazza azt a paragrafust, amely felhívásra való emberölés büntetéről szól s amelynek feltétele, hogy a tett végrehajtójának a felhívás teljesítésén kívül semmi indítóoka ne legyen. Miután Fischl ötezer dollárért hajtotta végre a gyilkosságot, ez a paragrafus nem jön számításba.

HUNYADMEGYEI HIREK. Déváról jelentik: Cămpian Ilie görög katolikus esperes, mint a vármegye élére kinevezett új prefektus, folyó hó 1-én érkezett meg Dévára és átvette hivatalát. A 72 éves lelkész, a behtvott járási főszolgabíró és jegyzői kar előtt hangoztatta, hogy mindenkor a törvényesség álláspontjára helyezkedjenek és ezt tartásák szem előtt a választási kampány alatt is. — A lupényi Rosia patakban, az ott játszadozó gyermekek egy hat hónapos csecsemő holtatára bukkantak. Orvosi vélemény szerint a csecsemő alig 24 órával előbb kerülhetett a vízbe. A csendőrség a vizsgálatot bevezette.

Egészségét ne tegye kockára! Ne kísérletezzék különböző tápszerekkel egészségének rovására, hanem használjon reggelire, uzsonnára Ovomaltine-t.

RABLÓGYILKOSSÁGÉRT NYOLC HÓNAPI FOGHÁZ. Oravicabányai tudósítónk jelenti: A múlt év őszén Stájerlakon Chwojka Lajos és Jankúca György munkanélküliek bestiális módon meggyilkoltak és kiraboltak egy 81 éves öregasszonyt, özvegy Flórián-Schütz Ida stájerlaki kereskedőnőt. A hajmeresztő kegyetlenséggel elkövetett rablógyilkosság után a tettesek elmenekültek s nemsokára azután Chwojka, bujdosása közben, lelki ismeretfurdalásai miatt felakasztotta magát. A másik tettest, Jankucát azonban sikerült a csendőrségnek elfognia. A rablógyilkos felett tegnap ítékezett az oravicai törvényszék, a mely feltűnést keltő enyhe ítélettel, a rablógyilkost csak nyolc hónapi fogházzal sújtotta, noha az ügyész életfogytiglani fegyházat kért a gyilkos fejére. A törvényszék ítéletét az ügyész megfellebbezte.

TITOKZATOS RABLÓGYILKOSSÁG EGY BÁNSÁGI FALUBAN. Bánsági tudósítónk jelenti: Rejtélyes rablógyilkosságot követtek el ismeretlen tettesek Hattyas bánsági kisközségben, melynek leggazdagabb embere, Jucuta János 68 éves öreg parasztgazda esett áldozatul. Jucutát hozzátartozói hiába költögettek, mire felfeszítették a belülről bezárt ajtót, amely mögött az öreg gazdát halva találták meg szobájában. A holttesten külső erőszak és fojtogatás nyomait fedezték fel s csakhamar megállapítást nyert, hogy az öreg Jucutát éjjel álmában megfojtották. — Az öreg gazda tekintélyes pénzkészletet tartott a lakásán és azt nagy gondok közt őrizgette, ez a pénzkészlet azonban nyomtalanul eltűnt a szobájából, amiből a hatóságok megállapították, hogy Jucuta rablógyilkosságnak esett áldozatul. A bűntény kinyomozásánál rendkívül nehéz probléma elé állítja a nyomozó hatóságokat egy titokzatos körülmény az nevezetesen, hogy az öreg Jucuta szobája belülről volt bezárva és a szoba ablakai is mind zárva voltak, a szobából pedig semmi más ut nem vezet a szabadba, ahová a tettesek a rablógyilkosság elkövetése után kimenekülhettek. A rejtélyes bűntény a faluba és a környéken rendkívüli szenzációt okozott. A nyomozást végző csendőrségnek pedig még semmi jel sem áll rendelkezésre a tettesek kilétét illetően.

TIZ MATRÓZ HALÁLA A BODENITAVON. Lindauból jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt vasárnap délelőtt a Bodentavon, ahol a német behajózási osztagnak tizenegy matróza gyakorlatozott egy bárkán. A gyakorlatozás közben hirtelen hatalmas vihar támadt, amely a bárkát felborította, megpedig olyan szerencsétlen körülmények között, hogy a tíz matróz a hullámok között lelte halálát, a tizenegyedik is pedig csak idegseikkal menekült meg. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség.

VAGYONT SZEREZHET

20—30.000 — Lei tökével férfi, vagy nő közkedvű naplútitő készpénzükkel — Készüléket betanítással városunként eladjuk — Csak komoly érdeklődőknek adunk felvilágosítást — Leveleket „Még nem létezett” jellegre, RUDOLF MOSSE hirdetőirodába Oradea kérjük E 12864

STARTER-BATTERIE

Ruhákat vegyileg fest, tisztít: CZINK, CLUJ. Postaküldeményeknél 20% engedmény.

Közgazdaság

A belföldi piac izgalmas eseményei

Külföldön megélenkült a román faüzlet, belföldön azonban egyre esnek az árak

Magyarország óriási vámokat állapított meg az importára. Keleten megbukott az orosz faümping. A kisleveleket elpusztulással fenyegeti az új vasúti tarifamódosítás. Meghiúsult a puhafakartell, verekednek a termelők

Brassó, május 4.
A romániai fapiacnak már régen nem voltak olyan zajos eseményei, mint amelyek most tartják izgalomban az összes érdekelt köröket. Az első nagy izgalmat a magyar minisztertanácsnak az a határozata okozta, amely az eddig minden vám alól mentes faárakra súlyos importvámokat állapított meg.

Különösen a fűrészárakat sújtották olyan magas vámdíjakkal, amelyek mellett a romániai export egy csapásra megszűnhet.

Az új vámok még nem léptek életbe, de a pénzügyminiszter felhatalmazást kapott arra, hogy azokat bármikor alkalmazhassa.

Az erdélyi exportot leginkább érdekli az új magyar bevételi vámok a következők:

Kemény gömbfa 1198 lej, fenyőgömbfa 1711, hegyezett karó 4791 lej, faragott fa 5988 lej, kádárfa 20.532 lej, fűrészár (fenyő és keményfa egyaránt) 6844 lej, gyalult fenyő deszka 17.110 lej, gyalult keményfadeszka 51.330 lej, kerítés oszlop 5988 lej, fakocka 15.334 lej, szitakéreg 41.064 lej tiztonnás vagonként.

A magyar importvámok híre érthető riadalmat okozott az erdélyi fatermelők körében, mert

nem lehet tudni, hogy Magyarország-nak mik az igazi intenciói ezekkel a horroribis vámokkal.

Vannak, akik azzal magyarázzák, hogy a magyar kormány a csehekkel ismét megindult tárgyalásokra való tekintettel határozta el ezeket a vámoknak a megállapítását, amivel nyomást akar gyakorolni Csehszlovákiára, amely hasonló módon emelte fel a gabonavámokat és a tárgyalások során mindkét állam jókora engedelményeket fog tenni a saját vámtételeiből. Sokan azonban számolnak azzal, hogy Magyarország a tüzifavámok után a többi faárakra megállapított vámokat is komolyan életbe akarja léptetni. Ezt a felfogást lát-szik igazolni az a tény is, hogy

amagyarországi impörtörök tömegesen hívják le a későbbi időpontra szóló famegrendeléseiket és nagy raktárkészletekre rendezkednek be.

Ennek következtében az erdélyi favállalatok össze készleteiket igyekeznek a magyar piacra dobni, hogy „megkeressék” a későbbi vámkülönbözetet. Ugyan-ezt cselekszik egyébként a jugoszláviai fatermelők is és így a piacra kerülő nagy tételek természetesen le-nyomják az árakat.

SZEKELY & RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR R. T.
MAROSVÁSÁRHELY
NAGYSZEBEN, BRASSÓ-I FIOKJAI
LESZÁLLÍTOTT GYÁRI ÁRON
AJÁNLJUK
A MODERN BUTORGYÁRTÁS
REMEKEIT
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETT IS.

Érdekes megjegyezni, hogy ezzel egyidejűleg nagyon megélenkült a keleti piac is, ahol a román faekszportöröket nemrég súlyos veszteségek érték az orosz dűmping miatt. Kiderült azonban, hogy

méret és kidolgozás tekintetében a szovjetfa nem elégitette ki az egyiptomi piacot és a lejárt kötések a vevők nem hosz-

A vasúti tarifa súlyos sérelmei

Még súlyosabb panaszok vannak a rönk tarifatételeinek megállapítása körül. Ezeket a tételeket ugyanis csak exportviszonylatban módosította a vasutigazgatóság, míg a fűrészgyárak és gyufagyárak részére szállított rönkre változatlanul az eddigi tarifaosztályt alkalmazzák. Gyakorlatilag az azt jelenti, hogy

egy vagon rönk szállítása 200 kilométeres távolságra 2300 lejbe kerül most is, ami a legnagyobb abszurdum, mert ugyanakkor a fűrészárú hasonló távolságra csak 1500 lej. Vagyis a nyersanyag szállítása többbe kerül, mint a készárú.

Meghiúsult a kartell

A romániai nagy puhafaexportvállalatok között, a brassói Ofa kezdeményezésére, néhány héttel ezelőtt kartelltárgyalások indultak meg. Ezek a tárgyalások, amelyek színhelye Bukarest, Bécs és Budapest volt, eleinte a legjobb siker kilátásaival folytak, de — most váratlanul megszakadtak. A puhafatermelők exportkartellje meghiúsult. Szakkörök szerint

a tárgyalások során az egységes árak megállapítása körül olyan differenciák merültek fel, amelyeket nem sikerült áthidalni.

Azok a cégek ugyanis, amelyek már racionalizálták a termelésüket, olcsó árakat akartak megállapítani, hogy min-

szabították meg az oroszokkal, ami az Alexandriában fekvő román készletek iránt megszállították az érdeklődést. Más levantei piacokon is megjavult a román fa konjunkturája.

Április 15-én a vasut módosította a faipari termékek szállítási tarifáját, de a rendelet hiányossága következtében már is sok zavar és elégtelenség támadt a faipari körökben.

Mint jelentettük, a fűrészárúra vonatkozó tarifacsökkentést az állomások a belföldi forgalomban nem hajlandók alkalmazni, mert az ujonnan megállapított 33. speciáltarifa osztályokat úgy értelmezik, hogy az csak az exportra vonatkozik. Hogy ez mit jelent, kitűnik abból, hogy a fűrészárú tarifája 200 kilométeres távolságra 5700 lej volt, ami a 33. speciáltarifa alkalmazása esetén a február 1 és augusztus 15 közötti szezonidőben 1500 lejre csökkent, az év többi részében 5100 lejre. Vagonként tehát a szezonidőben 4200 lej a különbözet. Ha ez a különbözet belföldre is érvényes lesz, akkor az épületfa lényegesen meg fog olcsóbbodni, ami hozzájárulhat az építkezések fellendüléséhez.

ami ellenkezik az összes vasúti és üzleti szabályokkal és szokásokkal. Ez a fonák és tarthatatlan helyzet pusztulással fenyegeti mindazokat a fűrészvállalatokat, amelyek nem rendelkeznek saját erdőkkel, hanem kisebb-nagyobb távolságokról szerzik be a feldolgozásra kerülő farönköket. Nem lehetetlen, hogy az állomások emiatt nem akarják belföldi viszonylatban is alkalmazni a fűrészárúknál a 33. speciáltarifát, holott a racionális megoldás az volna, hogy a fűrészárú kapja meg a belföldi kedvezményt is, amelyre az építkezésnek van szüksége, viszont a nyersanyagul szolgáló rönk fuvardíját is le kell szállítania a vasutnak.

den vonatkozásban konvenálhassanak, míg a ma még drágábban termelő vállalatok a maguk rezsijéhez igazodó árak megállapításához ragaszkodtak. A tárgyalások így megszakadtak és most a puhafacégek a belföldi piacon mérik össze erejüket. A racionalizált vállalatok hatalmas készleteket dobtak piacra olcsó árak mellett, amelyeket a konkurenciának követnie kellett, sőt tul-licitált.

Az árhare következtében a gyengébb minőségű és a komercárúknál az árak hat hét alatt 20—25 százalékkal estek.

Jóminőségű árunál nincsenek nagy változások egyelőre.

Három átszervezés...

A vasúti segélypénztár, az utépítési pénztár, a központi árlejtési hivatal

Bukarest, május 4.
A Jorga-kormány munkában van. Egymásután jelennek meg a különböző gazdasági jellegű rendeletek, amelyek valljuk be — egyelőre — szimpatikusak mert a levitézlett nemzeti parasztpárti kormány egyre-másra halmozott hibáit akarja korrigálni.

A különböző vám, szállítási, pénzügyi rendeletek után, melyeket megjelenésük alkalmával közöltünk, újabban a következő tervekkel foglalkoznak az egyes miniszterterületek:

Valcovici közlekedésügyi miniszter kijelentése szerint, a vasúti munkássegélyező pénztár, Casa Muncii autonómiáját megszüntetik és a költségek csökkentése érdekében újra beolvasztják a vasúti ügyvezetésbe.

Az autonóm utépítési pénztár is megszűnik, mint önálló intézmény és beolvad a munkaügyi miniszteriumba.

Argetoianu pénzügyminiszter felülvizsgálta a központi árlejtési hivatal ügyeit és megállapította, hogy amíg az elmúlt évben a különböző állami és egyéb közintézmények kb. 7 milliárd

lej értékű beszerzést eszközöltek, az árlejtési hivatal után csak 3 milliárd lejnyi beszerzés történt,

a többi árlejtések törvénytelenül, az árlejtési hivatal megkerülésével történtek.

A pénzügyminiszterium ennek a gádzalkodásnak végét akarja vetni s amíg egyrészt súlyos szankciókkal teszi kötelezővé, hogy az árlejtések kizárólag a központi hivatal útján eszközöltesse-nek, másrészt a hivatal keretén belül gazdasági osztályt állít fel, hogy a beérkezett ajánlatokat felülvizsgálja és ezáltal is megszüntesse a visszaélések lehetőségeit.

A szegedi székhellyel működő Winkler Testvérek fatermelősege, amely a Tiszavidék legnagyobb favállalata volt és az erdélyi fapiacnak élénk összeköttetésben állott, beszüntette a kifizetéseket. Az ideiglenes vagyoni kimutatás szerint az aktiva kb. egy millió pengő, a tartozások összege pedig kb. egy millió 200 ezer pengő. A fizetéseképtelenségben aradi és temesvári pénztintézetek is érdekelve vannak.

AUTO-SYPHON

MINDENKI OTTHON KÉSZÍTHETI

SZODAVIZÉT.

EGYEDÁRUSÍTÓ

VISZONTELAĐÓK

RÉSZE:RE:

DURA-MÜVEK

R.T. TIMIȘOARA

PATRON CSERE.

MAJUS 19-ÉN A VENDÉGLŐIPAROSOK ORSZÁGOS ÉRTKEZLETET TARTANAK KOLOSZVÁRT, AMELYEN DELEGÁCIÓT FOGNAK VÁLASZTANI ARRA, HOGY A KORMÁNYTÓL KÉRJE A SZESZTÖRVÉNY HATÁLYONKIVÜL HELYEZÉSÉT, VALAMINT AZ ITALMÉRÉSI ENGEDÉLYEK ILLETÉKÉNEK LESZÁLLÍTÁSÁT.

NAGYVÁRADON VASÁR NAP MEGNYÍLT A HELYI VONATKOZÁSÚ KIÁLLÍTÁS ÉS MINTÁZÁSÁR, AMELY NÉHÁNY NAPIG LESZ NYITVA. A NAGYVÁRADI KISIPAROSSÁG IMPOZÁNS TERMELVÉNYEKKEL VONULT FEL A KIÁLLÍTÁSRA.

1931. május 4.
Zürich (nyitás): Berlin 125.64, Amsterdam 208.70, Newyork 5.1917 és fél, London 25.25 és egyenylcad, Páris 20.29 és egynegyed, Milánó 27.18 és egynegyed, Prága 15.37 és fél, Budapest 90.55, Belgrád 9.15, Bukarest 308 és háromnegyed, Varsó 58.20, Bécs 75.05.

Devizák (belföldi jegyzés): London 816.60, Zürich 32.58, Newyork 167.85, Berlin 40.02, Bécs 25.64, Prága 4.98, Budapest 29.51, Milánó 8.82, Páris 6.61, Amsterdam 67.65.

Valuták: Angol font 816, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák schilling 25.65, cseh korona 5, pengő 29.50, marka 40, olasz lira 8.85, francia frank 6.65, holland forint 68, dinár 3.

Börse

Nagy Osztrák Osztálysorsjáték.
A legtekintélyesebb az egész világon.
84.000 sorsjegy, 42.000 nyeremény
Egyetlen egy sorsjeggyel nyerhető:
20.000.000
(Husz millió Lei)
Jutalom és nyeremények:
12.500.000
7.500.000
több á
2.500.000
2.000.000
1.500.000
1.000.000
sok á
500.000
250.000
200.000

és számos más, összesen jóval több mint Háromszáz millió Lei összegben, melynek azonnali kifizetése készpénzben államilag van biztosítva.

Nincs nyereményilleték, egyáltalán semmiféle levonás.

Az összes sorsjegyek fele nyer!

Megrendeléseket kérünk lehetőleg azonnal, de legkésőbb 1931 május 19-ig beküldeni.

T. Fritz Dörge bank
Wien, i/L Kärntner Strasse 43-49

Ezennel megrendelek:

..... egész sorsjegyet a 1200 Lei

..... fél sorsjegyet a 600 Lei

..... negyed sorsjegyet a 300 Lei

Fizetés a vétel után.

A címet kérjük igen pontosan:

SPORT

Gólnélküli döntetlennel végződött Magyarország—Ausztria küzdelme

A magyarok vezetnek az Európa-kupában

Bécs, május 4.

Hatalmas érdeklődés mellett zajlott le az osztrák fővárosban Ausztria és Magyarország válogatott labdarúgócsapatainak mérkőzése. — 1902. óta mérkőzik a két nemzet válogatott labdarúgó legénysége, mely idő óta hatvan-nyolcszor mérték össze erőiket. Nem lesz érdektelen, ha megemlítjük, hogy a 68 meccs közül a magyarok 31 győzelmet arattak, 22 vereséggel szemben, míg a tegnapi eredmény beszámításával, az eldöntetlen mérkőzések száma 15. A gólarány ugyancsak a magyaroknak kedvez: 144:154. Nem volnának teljesek a statisztikai adatok, ha nem emlitenénk meg, hogy a legutóbbi három mérkőzést a magyarok nyerték és ezt a győzelmi szériát szakította félbe a tegnapi döntetlen.

Az eredmény mégis megelégedést kelthet a magyaroknak. Itt rá kell mutatnunk arra, hogy a közvélemény a legnagyobb aggodalommal tekintett a Máriaassy dr. által összeállított együttes bécsi játéka elé, mivel a csapatot sikerületlenül tartották és a prognózis biztos kudarcra hajlott.

Jellemző az óriási érdeklődésre, amelyet a meccs keltett, hogy a Hohe-Warte-i pályán

ötvenezer főnyi közönség helyezkedett el, mely végigizgulta a nagy összecsapást és hatalmas hangorkánnal biztatta a csapatokat. A közönség soraiban nagyszámu magyar is volt, akiket különvonatok szállítottak az osztrák fővárosba.

A két csapat a következő összeállításban vette fel a küzdelmet:

Magyarország: Gallina, — Dudás, Mándi, — Laky, Kompóti, Korányi, — Táncos, Baráthy, Turay, Kalmár, Titkos.

Olaszország 4:1 arányban legyőzte a magyarokat a Davis-Cup-ben

Budapest, május 4.

Az olasz—magyar Davis Cup tennismérkőzés tegnap végetért. Murguio 6:3, 8:6, 6:1 arányban verte Takácsot. Stefani győzött Kehrling ellen 6:2, 4:6, 6:2, 4:6, 6:2 arányban. Végeredményben az olaszok győztek 4:1 eredménnyel. A magyarok így kiestek a további Davis Cup küzdelmekből.

Ujpest nyerte a budapesti villámtornát

Budapest, május 4.

Tizenkét csapat részvételével játszották le az ugynevezett „villámtornát”, mely kétszer 7 és fél perces fordulóból áll és az egyes csapatok hét emberrel játszanak. Döntetlen esetén öt perces meghosszabbítás következett és ha ekkor sem dőlt el a mérkőzés sorsa, akkor sorshúzással döntöttek, hogy mely csapat játszik tovább. Külön érdekessége még ennek a játékformának, hogy meg van engedve a lesállítás. A csapatok a tegnapi meccsek folyamán nem tudták kihasználni a lesállás nyújtotta előnyöket és a legtöbb meccs gól nélkül végződött. Ennek következtében nagyon sok esetben a sorshúzás döntéséhez kellett folyamodni, ami viszont a sportszerűség rovására ment.

Ausztria: Franzl, — Schramseis, Blum, — Mock, Smitsik, Gall, — Siegl, Adelbrecht, Gschweidl, Tögel, Horvat.

A magyar csapat nélkülözni volt kénytelen Avart, aki sérülése miatt nem vehetett részt a játékban. Helyette Baráthyt állították be a jobbösszekötő posztjára.

Az első félidőben a magyar csapat többet támad. Szünet után az osztrákok vannak fölényben és sok nehéz percet okoznak a magyar védelemnek, amely azonban pompásan megállja a helyét. A svájci bíró egy jogosnak látszó tizenegyeset nem ítél meg a magyarok javára.

A játék mindvégig hullámzó és izgalmas, a gólok azonban elmaradtak. A magyar csapat lelkes, azonban széteső játékokat produkált. Gallinának kitűnő védekei voltak. Mándi volt a csapat legjobb embere, míg a fedezet sor, mint előrelátható volt, gyengén szerepelt. A csatársorban Táncos és Titkos voltak a legjobbak, utóbbit azonban nem foglalkoztatták kellően.

Az osztrák csapatban Horvat játéka magaslott ki. Minden lerohanása komoly veszélyt jelentett. A fedezet sor nem mutatott magas színvonalu játékot, de keveset hibáztak. A csatárok közül Adelbrecht és Tögel voltak jók.

Egyenlő erejű csapatok küzdelme volt és az eredmény hű kifejezője az erőviszonyoknak. A mérkőzés után az Európa-kupa állása a következő:

1. Magyarország 4 pont.
2. Olaszország 3 pont.
3. Ausztria 3 pont.
4. Csehszlovákia 1 pont.
5. Svájc 1 pont.

kor sorshúzással döntöttek, hogy mely csapat játszik tovább. Külön érdekessége még ennek a játékformának, hogy meg van engedve a lesállítás. A csapatok a tegnapi meccsek folyamán nem tudták kihasználni a lesállás nyújtotta előnyöket és a legtöbb meccs gól nélkül végződött. Ennek következtében nagyon sok esetben a sorshúzás döntéséhez kellett folyamodni, ami viszont a sportszerűség rovására ment.

PECS: Pécsbaranya—Vasas 0:0. Elsőosztályú ligabajnoki mérkőzés.

KAPOSVÁR: Somogy—BAK TK 4:1 (1:0).

MISKOLC: Attila—Maglód 1:1 (1:0).

BUDAPEST. Kispes—Bocskay 3:1 (2:1). A Kispes megérdemelten nyerte a mérkőzést. Góljait Kormos (2) és Csendes rugták. — A Bocskay vígasszolgáját Marosi lőtte.

POZSONY: Bratislava—Budai „11” 2:1 (1:0).

LÉVA: Nemzeti—LTE 4:2 (3:1).

CSEH-KOMAROM: Sabaria—KFC 2:0 (1:0).

ÉRSEKÚJVÁR: Hungária—ESE 5:1 (1:1).

a 3-ik percben, Russu révén. A 15-ik percben Bogdán egyenlített. Szünet után erős küzdelem indul meg a győztes gólért, azonban eredmény nélkül. A védelmek minden labdát árlatlanlanná tesznek. Bíró: Schuller.

A Ferencváros nagy győzelme Nagyváradon

Nagyvárad, május 4.

Aradi hatalmas győzelme után a Ferencváros jó formában levő együttese tegnap itt vendég szerepelt a következő eredménnyel:

Ferencváros—NAC, Tőrekvés kombinált 5:2 (3:1).

Az első félidőben a budapesti vendégek állandó fölényben voltak. Szünet után a kombinált csapat is szóhoz jut. — A 11-ik percben Glanzmann rugja a kombináltak vezető gólját. A 14-ik percben Takács II. egyenlített. A

25-ik percben Sárosi, majd a 28-ik percben ismét Takács II. rug gólt.

A második félidő 30-ik percében Takács II. újból góloz, melyre a 37-ik percben Kocsis gólja felel. A 40-ik percben Takács II. beállítja a végeredményt.

A győztes csapat legjobbjai: Amsel, Kohut, Takács II., Sárosi és Bukovai. A nagyváradiak közül jók voltak: Jámor, Barta, Pintye, Glanzmann, Bodola és különösen Kocsis.

LUGOS: Vulturii—AAC 5:3 (3:1). Meglepetés az aradiak nagyarányu veresége.

SZAMOSUJVÁR: Spárta—Universitatea kombinált 3:2 (2:2).

ZILAH: ZSC—KMSC 3:1 (1:1).

SZATMAR: Tőrekvés—Victoria 1:1. Egy félbeszakadt mérkőzésnek hátralevő 29 percét játszották le, gól nélkül, azonban fenti végeredménnyel. Az eredmény alapján egy pont előnnyel a Tőrekvés nyerte a kerület bajnokságát. Egy mérkőzése ugyan még hátra van, azonban az utolsó helyezettel, mely nem produkálhat már meglepetést.

SzSE—Máramarosszigeti SE 4:0 (2:0).

MÁRAMAROSSZIGET: Maramures—Tricolor (Nagybánya) 1:1 (0:1).

AZUGA: Vénus (Brassó)—Titanic 2:1 (0:1). A brassói csapat góljait Szentpál és Ferencz rugták.

↓ BOTRÁNYOS MÉRKŐZÉS VOLT MÁJUS ELSEJÉN NAGYSZEBENBEN. Tudósítónk írja: A maga nemében páratlan botránnyal végződött a Soimi és a HTV csapatai közötti mérkőzés. Szakadó esőben folyt le a meccs, a melyet a HTV 5:0 (2:0) arányban, megsemmisítő fölényrel megnyert. — A játék végeztével a csőcselék közpört zúdított a HTV játékosaira, akiknek testi épsége a legnagyobb veszedelemben forgott. A szerencse az volt, hogy a botrány a katonai sportpályán zajlott le, és Radulescu alezredes erőlyes intézkedése folytán, ásókkal felszerelt katonaság szórta szét a csőcseléket és ennek köszönhető, hogy komolyabb baj nem történt. — Joggal tehető a kérdés: hát ez is sport?

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Eladó Adakalehn a festői Dunaszigeten, 6 szobás üvegverandás villa gyümölcsösével, elutazás miatt sürgősen 250 ezer lejért. Érdeklődni Omer Feyzi bey címén Adacaleh (Orsova). 12781

JÉGSZEKRÉNYEK Kertész-nél, Targumures. Kivánatra árjegyzék. Brassói lerakat. Titus Pálnál. 12611

Fehér LEHORN vörös RHODE ISLANDI 35 holdas kifutón edzett 240-en felüli tojéktól, melyeket Gödöllőről importáltak. TENYÉSZTŐJAST, NAPOSCSIBET szállítunk, kérjen árlapot Künne József gazdasága, Lujza Fajbaromfi farm Sft. Gheorghe. 11083

Piskin (Simeria) a vasutállomás mellett eladó vagy kiadó szálloda-étterem. Érdeklődni Hotel Transilvania tulajdonosnál. 12866

Kereszthurok pánél szerkezetű, kitűnő hangu, fekete pianino eladó. Berényi, Vlahitá, Odorheiu. 12865

Zongora, Stingel-gyártmányu, jókarban eladó. Cim Cim 12857 sz. alatt a brassói kiadóban.

Nyolc nap alatt nincs ösz haja, ha Fok-féle vízzel mosja. Egy üveg ára 250 lej. Kapható Humayer, Brassó, Kuttucca 18. 12860

Emeletes családi ház a Belvárosban eladó. Cim 12858 sz. alatt a brassói kiadóban.

Allást nyer

Körzeti képviselőt keresünk Erdély minden nagyobb városában, könnyen elhelyezhető értékpapírok eladására, nagy kereseti lehetőséggel. Csakis elsőrangú munkaerőt referenciákkal ellátott ajánlatot kérjük. Unio Takarékszövetkezet, Oradea, Str. Cosbuc 4. 12810

Femina bár főpincér állás május hó 15-re óvadékkal, esetleg előbb is elfoglalható. Josif Nistor tulajdonos. Brassó, Gyár-ut 14. 12835

SZABÁSZNÓT, ki nőruha szabásban teljesen önálló, nagy női divat szalon azonnali belepésre keres. Csak elsőrendűek jönnek számításba. „Maison Terry” Sfántul Nicolae 19. Galati. 12856

Ügyesen dolgozó masamod-leány azonnalra felvétetik. Brassó, Kórház-utca 17. B. Darvas Aranka. 12859

Varróleányokat felvesz Salom Femina Brassó, Kolostor-utca 4. 12854

Lakás

Irodahelyiségek és lakószobák bérbeadóak Bukarestben, Administratia Baii Centrale, Strada Biserica Enei 8. és 10. sz. — Lift, központi fűtés és folyóvíz minden szobában. 12832

Butorozott szoba, konyha, esetleg butor nélkül — azonnal kiadó. Brassó, Dupa Iniste 17. 12806

B. L. Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és csa cíus nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dés: Str. S. Barnuțiu 10. (Ostian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad — és Alsófehérmegye részére Kolozsvár: Str. Dubaiaiori 7. (vált Timár-utca) (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Sztgyörgy-ut 6. (Szabó Jenő). — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László) — Szatmár- és Marosmegyék részére — Szilágysomlyó: (Hesperin Ernő) — Temesvár: Gyárfáros, Tigris-utca 4 (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Repele Ferdinand 25. (Denes József)

Megbízások elvételére és fizetésekre átvételre lenti, mely megbízottak kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Batha Géza Dán Dániel, Nádas Jenő, Gerő Sándor.

IDEAL-kávé

D. DANIELIAN

Királyi udvari szállító

BUCUREȘTI, Strada Carol 37. Telefon: 347-70.

Fiókok: Str. Sit. Nicolae Selari No. 7. Telefon 315-93. Str. Poincare No. 1. (vált Academiei-u.) Telefon: centrale II. 382-77

Egyedüli kávékereskedések, melyek naponta friss árut hoznak forgalomba a legjobb minőségben En-gros árakban

ÉS KARDVÍVÓVERSENYE. Nagyváradról telefonálják: Az NSE rendezésében lefolyt országos versenyek a következő eredménnyel zárultak:

Törvívás: 1. Losonczy (KAC). 2. Deheleanu (Universitatea). 3. Herczeg (Haggibor). Nyolcszoros induló.

Kardvívás: 1. Losonczy (KAC). 2. Hegedűs (NSE). 3. Deheleanu (Universitatea). Harmadoszoros induló.

Női törvívás: 1. György (NSE). 2. Bartunek Titi (KAC). 3. Kálmán Györgyné (NSE).

A romániai német sportegyletek kard- és törvívó versenye

Brassó, május 4.

A Honterus gimnázium tornatermében három napon át folytató a romániai német sportegyletek kard- és törvívó versenyei. A versenyen a brassóiakon kívül részt vettek bukaresti, nagyszebeni és segesvári versenyzők is. Szép küzdelmek voltak, a közönség élénk érdeklődése mellett.

Belföldi eredmények

Bukarest, május 4.

A temesvári Ripensia tegnap a román amatőr válogatottal mérkőzött, melyet 1:0 (1:0) arányban legyőzött. A győztes gólt Schwarz rugta. A válogatott csapat nagyon gyengén szerepelt, különösen a csatársora volt abszolút rossz.

Brassó, május 4.

A tegnapi bajnoki mérkőzések meglepetése szépen feljavult Ivria ismételt kitűnő szereplése, mellyel sikerült újabb két bajnoki pontot szerezniük. Részletes eredmények:

Iria—Victoria 2:1 (1:1).

A vezető gólt a huszadik percben Lichtbau szerzi meg az Ivriának, védhetetlen lövéssel. A félidő végén egyenlített a Victoria, jobbösszekötője révén.

Szünet után változatos játék. A 30-ik percben rugja Erdélyi I. a győztes gólt. — Bíró: Kiss Gy.

IAR—Brasovia 1:1 (1:1).

Szép, erős iramu mérkőzés. Mint a legutóbbi barátságos mérkőzésen, úgy ez alkalommal is eldöntetlen eredménnyel játszott a két csapat. Vezető gólt a repülőgyáriak rugnak már

TENISZ - labdák Lei 45.-től
- ütők 500.-től

telszerelések legolcsóbban

GELLER sportüzletében

Brassó, Str. Reg. Carol (Kapu-u.) 36

Egyesületi tagoknak 10% engedmény.

Minden este
Jazz és Tangó-Band

az

Európa kávéházban
(Brassó, Kolostor-utca 7.)

Glausius Tibor hírneves zeneszerző vezetése mellett. — Ha táncolni és jól mulatni óhajt, okvetlenül ott legyen.

Cara man a la Pilsen
speciális sör, poharanként